

S k o r o w i d z.

A

Achard — hamulec elektryczny 122.
Administracja dróg żelaznych 54—58.
Amiot — koszt eksploatacji 229.
Anglja — historia dróg żelaznych 29; organizacja dróg żel. 30; szybkość pociągów 135; klasyfikacja dróg żel. 176; przekrój budowy wierzchniej 317; długość podkładów 323; nasycanie podkładów 329; trwałość podkładów sosnowych 330; warunki dostawy szyn 339; normalne typy szyn 348 — 350; semafor 545; blokada linjowa 561; sygnalizacja na odgałęzieniach 570 — 571; przewody sztywne zwrotnic 600, 601; wypadki kolejowe 628—629; statystyka wypadków 635.
Ast — nacisk koła 314, 344.
Austria — historia dróg żel. 31; przebiegi i taryfy 163; ilość parowozów 165; podział dróg żelaznych 177; kapitał budowy dróg żelaznych 178; koszt eksploatacji dróg żel. 182; współczynnik eksploatacji 185; normalne typy szyn 348—350; podkłady metalowe 357; przewody drutowe 601; blokada syst. Rank'a 614; wypadki kolejowe 628, 629.
Automobilizm a wypadki na przejazdach 640.

B

Bach — granice sprężystości 290, 344.
Bagaze — dowóz do pociągów 485, 487, 502, 503.
Barbier — opór pociągu 116.
Barometry sprężynowe 226.
Barwa światła sygnałowych 545, 547, 570; tarcz w blokach 558.

Bauschinger — sprężystość drzewa 290.
Baszta wodna, jej umieszczenie na stacji 478, 513.
Bąble w balwanach stali 337.
Belgia — nowsze typy szyn 350—351; złącze o łubkach podpartych 372.
Belka na podłożu sprężystem 290—294; sztyw-
na 292; unoszenie się nad podłożem 292, 298; na podporach sprężystych 296 — 298, 303, 305.
Belki odbojowe na mostach 385; łączące legary podłużne 408.
Bender — latarnie zwrotnicowe 429.
Berło pociągowe 556.
Bessemer — sposób wyrobu stali 336.
Bezpieczeństwo podróży drogami żel. 17—18, 626—630; podróży a perony 463, 485, 488; dojścia do pociągów 485 — 488; przewodów sztywnych a drutowych 600, 601, 604, 605; personelu kolejowego 629, 638; osób postronnych 629.
Bezpieczeństwo ruchu — ciężar szyn 344; czas służby obsad parowozowych 146; dozór toru 387, 394; hamulce 121, 127, 129; luz między kołem a szyną 269, 272; łuki przejściowe 313; odkształcenia toru 345; odcinki wspólne 485; odstęp między pociągami 554, 555, 564; podwyższenie szyny zewn. 275; położenie stacji 204; przejazdy w poziomie 217; roboty drogowe 388, 390, 394; na rozjazdach 419, 422, 429, 467; na stacjach 493, 494, 572, 573, 615; sygnalizacja 543, 634; szybkość jazdy 134, 173, 174, 630, 634; tory przyjęcia pociągów 474, 501; urządzenia nastawcze 576, 577; ustrój mostów 384, 385; wahania resorów

311, 312; wypadki kolejowe 626—640; zabezpieczenie zwrotnic 578, 590; załamania przekroju podł. 198; zamiecie śnieżne 390, 391; gęstość ruchu 615—616, 630.

Bezwładność pociągów 108, 109, 192.

Bissel — osie zwrotne 72.

Biuro zawiadowcy stacji — umieszczenie 469, 470, 479;

Błaszki na luzu między szynami 378, 379.

Blenkinsop — zastosowanie zębownicy 10.

Bloki syst. Siemens'a i Halske'go 558—562, 610; linjowe 561—569, 571—572; stacyjne 577, 610—626; sygnałowe i przebiegowe 611, 612, 614, 615, 617; zgody 611, 612, 617; o prądzie stałym 568, 611; linjowych zawory 564—569; stacyjnych zawory 612—614; oznaczniki 619; dodatkowe osadzenia semaforów 625.

Blokada linjowa 556—572, 564, 633; bezwzględna i warunkowa 556; na linjach jednotorowych 556, 563, 564; na odgałęzieniach 571—572; samoczynna 633—634; linjowej posterunki 558, 561—562; stacyjna 577, 610, — 626; grupowa 614—615; syst. Rank'a 614, 615.

Blokowanie semaforów 559, 561 — 565, 569, 611.

Bocznice 458.

Borries — spostrzeżenia nad pracą parowozów 87.

Breidsprecher — wagony 170.

Brennan — wirniki 7.

Brière — ugięcie resorów 314.

Bruk na przejazdach w poziomie 384.

Brukowanie stoków 251.

Brunel — tor szeroki 169; typ szyny 267.

Buczyna jako materiał na podkłady 326, 329, 330.

Budowa toru 376—387.

Budowa wierzchnia dróg rzymskich 5; dr. żel. amerykańskich 316, 320, 321; dróg żel. angielskich 317; dróg żel. pruskich 321; jako całość 345—347; pierwszych dróg żel. 264—268; na legarach 402—404; na podsadach 264, 267, 405; bezp. na podsypce 268, 405, 406; koszt 179—180, 385—387; naprawa 388—400; naprężenia i odkształcenia 290—307; sprężystość 283—290; z szynami Vignoles'a i Stephenson'a 400—402; trwałość i stateczność 344, 345, 347; ustrój pierwotny 316; uszkodzenia 632; wpływ typu na trwałość podkładów 327; wzmocnienie 345, 346.

Budynki drogowe i przejazdy 179, 180, 218; stacyjne (p. Dworce) 179, 180.

Bufety na dworcach 478, 479, 487, 488.

Busola przy pomiarach 228.

C

Campiglio — dane o ilości przewozów 166.

Carpenter — hamulec samoczynny 123.

Cauer — dworce 487; tablica zależności 621, 624.

Chappe bracia — sygnały optyczne 543.

Chłerek cynku do nasycania podkładów 328, 329.

Chołodecki — praca łubków szynowych 362.

Chorągiewki sygnałowe 544, 548, 553, 554.

Chrom w stali szynowej 338.

Chronograf 111, 116.

Ciągliwość stali szynowej 337.

Cieplikowa wartość paliwa 86, 89, 91; pary 89.

Ciesak 324, 377.

Cięcie szyn 379.

Cięgłe zwrotnicowe 428, 445, 449 597, 598.

Ciężar materiałów budowy wierzchniej 333—336, 344—350, 354, 355, 385—387, 401, 402, 406; metalu w mostach 215; parowozów 101; pociągu 142, 143, 148; podróżnego 74; średni ładunku wagonu 518; szyn 344, 350, 401, 402; tendrów 101; wagonów 74—76.

Cisnienie w przewodach hamulcowych 125 na klocki hamulcowe 127, 141; belki na podłożu 291; szyny na podkład 295, 401; podkładu na podsypkę 323, 325, 326, 347; w kotle przy nasycaniu podkładów 328; dynamiczne koła 314, 344.

Clark — wzór na opór pociągu 115, 524.

Clayton — hamulec samoczynny 123.

Collet — korki do podkładów 327.

Contamin — sprężystość stali 344.

Coulomb i Morin — opory przy toczeniu się kół 104.

Curr — typ szyny 6.

Cwałowanie parowozu 95.

Cylindry parowe — umieszczenie 80—85; hamulcowe 124, 125.

Czop osi taboru 66; iglic w osadzie 426, 427.

Czyny zbrodnicze — jako przyczyna wykolejeń 632.

Czyszczenie rusztów parowozu 150; toru 390, 399; podsypki 388, 394, 395, 398, 399; ro-

wów pobocznych 399; taboru 456; składów pociągów 478, 504, 510—512.

Czas biegu pociągu 135, 138, 139, 154; postoju pociągów 204, 460; przyjęcia i zestawienia pociągu 534; rozpędu i zatrzymania pociągu 129, 139—142; naładunku i wyładunku wagonu 518; rozrządzenia pociągu 531, 534, 540 542; służby obsad parowozowych 146; służby podkładów drewnianych 327, 396.

D

Darniowanie stoków 251.

David — kliny do siodełek 356.

Decentralizacja zarządu dróg żel. 56.

Dedouits — badania nad pracą parowozów 87, 88; wahadło dynamometryczne 113; wzory oporu pociągu 116.

Dębina na podkłady 326.

Dieudonné — wzór oporu pociągu 115.

Długość dróg żel. europejskich 42; w Polsce 50; prywatnych i państwowych 34; świata 15, 41.

Długość hamowania 127—129, 139—141.

Długość użytkowa torów 453—455, 480.

Długość zastępcza do obl. czasu biegu 138, 139; do obl. siły pociągowej 149; eksploatacyjna 235.

Dłuto do cięcia szyn 379.

Dochód z wybudowania odnogi 160; przedsięwzięcia 161; z przewozów 46, 163.

Dochody eksploatacji 184.

Dogodność przewozu kolejami żel. 18; wsiadania z peronów 462, 463.

Dojazdy do miast 226; do dworców i magazynów 473; do przecięć w różnych poziomach 512; do magazynów towarowych 515.

Dojścia do stacyj 204, 205, 484, 485; do mostu 209; do peronów 462, 463, 465, 475, 476, 485, 487—489, 497, 502, 638.

Domy mieszkalne dla służby kolejowej 470, 479, 483, 485.

Doprowadzenie torów do parowozowni 145; do peronów 484, 485, 504; linii do stacji rozrządowej 528.

Dorpmüller — toromierz 389.

Dosypywanie i oczyszczanie podsypki 388, 394.

Dowóz bagażów i poczty 485, 487, 502, 503.

Dozór nad torem 387 — 390; nad przejazdami 217; nad zwrotnicami 429.

Drąg korbowy 81.

Drąg okuty do podnoszenia toru 381, 392; łapczasty do haków 381.

Drągi nastawcze 576—577, 579, 581—582, 609, 619; sygnałowe 564, 565, 579, 582, 583, 611, 612, 625; sygnałowe parzyste 582 — 584; zwrotnicowe 428, 579—582, 594, 595, 625; zasuwowe 579, 585; pedałowe 609.

Drążki przebiegowe 577, 611, 625; drążek kliniasty przy drągu zwrotnicowym 580, 581; drążki kolankowe przy drągach sygnałowych 583, 584.

Drezyna do oględzin linii 389.

Droga jako środek komunikacji 2.

Drogi lądowe 5; morskie 3; powietrzne 2; uliczne 6; wodne 2, 23, 25; wodne wewnętrzne 3, 4.

Droga żelazna a kolej 7.

Drogi żelazne — powstanie 6, 7; rozwój 13, 15—16; specjalizacja 13; klasyfikacja techniczna 14; wyższość komunikacyjna 16; znaczenie 15; skutki pobudowania 19; korzyści 17—20; stosunek do dróg wodnych 22—26; do dróg zwyczajnych 26, 27; jako przedsięwzięcie gospodarcze 28; kosztu budowy 178—181; kosztu eksploatacji 181—189.

Drogi żelazne znaczenia ogólnego 13, 177; znaczenia miejscowego 40, 54; pierwszorzędne 174; drugorzędne i trzeciorzędne 175, 176; miejskie i międzymiastowe 13; turystyczne 13; użyteczności prywatnej 176; o kolei państwowej 173; o ruchu różnej szybkości 173; nizinne i podgórskie 168, 169; górskie 167—169, 191; zębnicowe 10, 11, 168, 192; lino-we 9; poślizgowe 9.

Drogi żelazne wąskotorowe 53—54; właściwości techniczne 172; szerokość toru 171; skrajnie taboru i budowli 220; promienie łuków 171, 199; krzywe przejściowe 200; obciążenie osi napędnych 101; opór pociągów 119, 120; kosztu budowy 180; bogactwo narodowe 21.

Drogi zwrotnicze 453—455.

Drogi podróżnych — skrócenie 487, 502—504.

Dróżnicy obchodowi 389, 390, 394; przejazdowi 389, 390.

Druć stalowy do przewodów nastawczych 587.

Drzewo do wyrobu podkładów 326.

Drzewiczki paleniskowe 80.

Dworce — w Kolonji 498; w Strasburgu 500; czasowy Warszawa Główna 506, 510; Saint-Lazare w Paryżu 507; we Frankfurcie nad Menem 509.

Dworce—poziom 488, 497; połączenie z peronami 465, 475, 476, 488, 489, 497; położenie względem torów 458, 470, 488, 489, 501, 502; rozplanowanie 487; projektowanie 470, 479; wyspowe i półwyspowe 458, 497; dwupoziomowe 458, 500; odjazdowe i przyjazdowe 501, 502; czołowe 501 — 503; na małych stacjach 469, 470; na stacjach średniego znaczenia 478 — 480; na stacjach granicznych 486; na dużych stacjach 486 — 488.

Dymnica 80.

Dynamiczne działanie taboru 307—315.

Dynamiczny nacisk koła 314, 344; na łuki 362.

Dyrekcja główna dróg żel. 55.

Dyrekcje kolejowe 58, 148.

Dyrekcyjne rady kolejowe 58.

Dyrektor wydziału drogowego 388.

Dyspozycje o podziale wagonów 147.

Dysza wylotowa 80.

Dyżurny ruchu—obowiązki 561, 572, 610, 611.

Działki robocze 218, 389.

Dzieła sztuki 179, 180, 210—215.

Dziób krzyżowniczy 410; wymiary 431 — 434, 441, 448; materiały i konstrukcja 435 — 437, 439.

Dzwon parowy czyli zbieralnik 80.

Dzwonki elektryczne w przyrządach blokowych 558, 562, 563.

Dzwony w sygnalizacji słuchowej 545, 550; elektryczne 553.

Dźwigi bagażowe 485, 502, 503, 514; towarowe 517.

Dźwignice do ładowania węgla 152.

Dźwigniki do podnoszenia toru 381, 382, 395.

E

Eksploracja lasów w Polsce 50; kolejowa, jej zadania 133.

Ekspedycja pośpieszna 475, 483, 513, 514.

Energja kinetyczna pociągu 108, 127, 128, 192, 193, 315, 365; staczanego wagonu 524.

Engesser — nacisk boczny koła 315.

Elektromagnes w przyrządzie blokowym 558; sprzęgu elektrycznego semaforu 568, 569; przy odcinku izolowanym 608.

Elektrowozy w węźle warszawskim 494, 497; na dr. żel. miejskich 12.

Elektryfikacja dróg żelaznych — 12.

Enderes — koszt budowy dróg żel. 180.

F

Feldegg — ilość przewozów 165.

Fiebrandt — przyrządy nastawcze 565, 580, 583.

Flamache — przyrząd do spostrzeżeń 284.

Fosfor — wpływ na wytrzymałość stali szynowej 338.

Francja — historia dróg żel. 31; organizacja dróg żel. 39; szybkość pociągów 135; praca taboru 148; przewozy 163; szerokość toru 170; podział dróg żel. 176; kapitał budowy dr. żel. 178; koszt eksploatacji 182; współczynnik eksploatacji 185; luz między kołem a szyną 270; poszerzenie toru w łukach 272; nasycanie podkładów 329; trwałość podkładów 330; podkłady metalowe 330; normalne typy szyn 349—350; złącza o łukach podpartych 372; spajanie szyn 376; koszt budowy wierzchniej 402; iglice sprężyste zwrotnic 427; typ małej stacji 469; powierzchnia magazynów towarowych 515; blokada warunkowa 556; przewody sztywne do zwrotnic 601; wypadki z pociągami 628; wypadki z podróżnymi 629.

Frank — opór pociągu 114, 116, 117.

Front ładunkowy 516, 518, 520.

G

Galerje przeciw zwałom śnieżnym 391.

Galton — tarcie klocków hamulcowych 127.

Geografja dróg żelaznych 43, 45.

Geograficzne położenie Polski 46.

Geologiczne badania terenu 207, 208, 247, 248.

Gerstner — plan budowy dr. żel. rosyjskich 35, 169.

Gęstość ruchu na drogach żel. 44, 51; sieci kolejowej w Polsce 50.

Gięcie szyn 380.

Głębokość wykopów a zamiecie śnieżne 391.

Główka szyny — kształt 342, 343, 360, 416.

Goss — badania nad pracą parowozów 87, 88 — 90, 110, 118.

Göhring — nacisk boczny koła 315.

Grabie do oczyszczania podsypki 394.

Granica pochylenia nieszkodliwego 195.

Granica sprężystości drzewa—324; stali szynowej 344.

Granice wyłączenia 257; wahań temperatury szyn 368.

Grunty torfiaste i błotniste 208.

Grupowanie wagonów porządkiem stacji 527.

Grupy rozjazdów 453, 454; torów na st. postojowych 511; torów na st. rozrządowych 521, 522, 526, 527, 529, 531; wagonów rozrządzanych 521.

Gruski Bessemer'a i Tomas'a 336.

Grzbiety rozrządowe 523 — 526, 529 — 531, 534, 538.

Guehard — opór pociągu 115.

Gwizdawa parowozowa 80; przy rozrządzaniu 541.

Gwoździe do przytwierdzania siodełek 355, 356.

H

Haarmann — opór pociągu 119; budowa wierzchnia 405.

Haentzschel — spostrzeżenia 289.

Haki szynowe 352, 353, 370, 380, 388, 392, 399, 401.

Hamowany ciężar pociągu 129, 130.

Hamowanie pociągów 126—131, 141; wagonów rozrządzanych 120, 523, 534, 539, 540; wagonów oderwanych 130.

Hamulce 120 — 131; ręczne korbowe 120, 121; dźwigniowe 121, 539; zespolone 121 — 126; samoczynne 122—125; rozmieszczenie 133; torowe 531, 539, 540; bezpieczeństwo ruchu 634.

Handlowa szybkość pociągu 133.

Harding — wzór na opór pociągu 115.

Haushälter — wskaźnik szybkości 112.

Hardy — hamulce samoczynne 123, 125.

Heberlein — hamulec z kołem trącem 121, 122.

Heblarki do zaciąsywania podkładów 377.

Hedley — doświadczenia nad przyczepnością kół napędnych 10.

Heindl — metalowa budowa wierzchnia 357.

Hilf — budowa wierzchnia na legarach 402.

Historja dróg żel. w Anglii 29 — 30; w Stanach Zjednoczonych Am. Półn. 30; we Francji 31; w Austrii 31; w Niemczech 32; w Rosji 33; na ziemiach polskich 34—37.

Hiszpanja — szerokość toru 170.

Hoffmann — wzór oporu na łukach 119.

I

Iglice zwrotnicowe 410, 415—428; kształt 412, 415—418; kąt oparcia o opornicę 415, 452; długość 415, 452; długość przylegania 416, 417; odległość od opornicy 415, 418; prze-

suw 418, 441, 443, 445, 449, 597, 598; przekrój 422 — 427; gięcie i struganie 421, 423, 424; podparcie 424, 425, 430; umocowanie w osadzie 423, 426—428; podnoszenie się 427; sprężyste 427; wzmocnienie 423; zakrzywienie 441, 452.

Ilostan taboru dróg żel. 43.

Indje Wschodnie — szerokość toru 170.

Induktor w przyrządach blokowych 558, 559, 561, 569.

Indykatory 110.

Inspekcja dr. żel. prywatnych 55.

Irlandja — szerokość toru 170.

J

Jacquier — koszt eksploatacji 229.

Jama osadowa w balwanach stali 337.

K

Kamień kotłowy 206.

Kamienne mosty 213.

Kamionkowe rury 210.

Kanały a drogi żel. 24, 25, 45.

Kanały na przewody 586, 587, 625.

Kapitał budowy dróg żelaznych 21, 178.

Karczowanie pni 258.

Kasy biletowe na dworcach 487, 506

Kąt przecięcia kolejną drogi zwyczajnej 218; skrzyżowania 410 — 411, 413; krzyżownicy 415, 427, 431 — 434, 444; oparcia iglicy 415 — 417, 441, 452; w osadzie iglicy 416, 418, 441, 443, 447.

Kąt stoku naturalnego 250.

Kątowniki przeciw uciekaniu szyn 369, 370; do wyrobu kierownic 439, 440.

Kierownice 410, 432—434, 438—440.

Kierunek projektowanej linii 224, 236.

Kilometrowanie linii 240.

Klasyfikacja dróg żel. pod względem technicznym 166, 168, 169, 170 — 173; dróg żel. według ich przeznaczenia 174 — 176; dróg żel. w różnych krajach 176—177.

Klawisz wspólny przycisków blokowych 561, 562.

Kleszcze do przenoszenia szyn 378.

Kliny drewniane do szyn o dwóch główkach 356, 401; stalowe David'a 356; lane w krzyżownicach 435, 436, 439.

Klocki hamulcowe 120, 191, 196.

Klose — hamulce parowe 122.

Kłozety na dworcach 470, 479, 487, 488.

Klucze do wkrętów 380; do śrub złączowych 382, 383; do zamków zwrotnicowych 430, 602, 608, 610.

Kłódki linijek przebiegowych 581.

Kocioł parowozu 78, 634.

Kolej szynowa 7; pojedyncza i podwójna 173, 180.

Koleje gładkie najstrome 167; jednoszynowe 7, 8; pierwotne kopalniane 6; wąskotorowe 7; zębnicowe 168.

Kolejki przenośne 13, 316; polowe 176; wiążące 8.

Koła pojazdu kolejowego 65.

Kółki do przytwierdzania siodełek 356.

Kołowroty hydrauliczne do przesuwania i obrotów 507.

Kołyśnię parowozu 95, 313, 378.

Komin parowozu 80.

Komisja odbiorcza 245.

Komitet dyrekcyjny we Francji 39.

Komora celna na st. Warszawa Gd. 518—520.

Komunikacje 1; morskie 2, 43, 45; wodne 1, 45, 46; samochodowe 27; lotnicze 2.

Koncesje kolejowe 38, 60.

Kontrola pracy taboru 147.

Konwencje i umowy 63.

Korbka induktora przyrządów blokowych 558, 559, 561, 562, 563, 569.

Korby kół napędnych 77; do nastawiania semaforów 558, 562, 563.

Korki Collet'a 327, 328.

Koryto przepustu 212.

Korzyści pobudowania dróg żel. 17—21.

Koszary i półkoszarki, ich rozmieszczenie 218.

Koszt budowy dróg żel. 16, 20, 21, 169, 171, 178, 180, 181, 208, 227; kanałów a dróg żel. 24; budowy wierzchniej 348, 385—387, 401, 402, 405; krzyżownic 439, 440; przewozu 2, 22—24, 29, 133, 163, 164; przewodów sztywnych i drutowych 601; taboru 74—76, 101, 147; mostów i przepustów 215; dźwigników 395; utrzymania i naprawy toru 321, 344, 345, 361, 399, 400, 404, 405; nasycania podkładów 330; zwrotnic 430; rozrządzania 542; eksploatacji 142, 161, 162, 181—189; urządzeń nastawczych i blokowych 625—626.

Kosztorysy budowy drogi żel. 178, 179, 243.

Kotwica przyrządu blokowego 558.

Körtling — hamulce samoczynne 123.

Krążki napędne przy semaforach 604, 605; przy zwrotnicach 598, 599.

Kreozot do nasycania podkładów 328, 329.

Kreślenie rozjazdów 450, 451.

Kruszenie gruntu 246.

Krzem w stali szynowej 338.

Krzywe przejściowe 200, 201, 277—283, 313

Krzywizna linij — stosunek do załamania przekroju 198; sprawdzanie 382

Krzyże celownicze 376, 395.

Krzyżowanie dróg zwyczajnych 217, 218—219, 222; pociągów 456, 459.

Krzyżownice 409—415, 431—450; zwyczajne 431—433; angielskie 410—411, 433—434, 448; w połączeniach krzyżowych 415; potrójne rozjazdów angielskich 413—414, 449—450; specjalne rozjazdów podwójnych 412, 444—446; składane z szyn 435—437, 441; lane 438—439; o skrzydle ruchomym 437, 438; o łoku ciągłym 438.

Krzyżulec trzona tloka 81.

Kształt linij kolejowej a trakcja 189—202; a wydatki eksploatacji 228—235; kolei szynowej 268—283.

Kulisa (jarzmo) 81.

Kurek maszynisty w hamulcach powietrznych 124.

Kurki probiercze 80.

L

Lampierne na dworcach 469, 470.

Lartigue — kolej jednoszynowa 8.

Latarnie i latarki sygnałowe 544, 548, 549; na semaforach i tarczach 547, 571, 603, 604; przy zaporach i wywrotkach 606; zwrotnicowe 429, 600; Bender'a 429; mleczne 545, 548, 549, 573, 574, 605; sygnałów drogowych 548, 553, 554; pociągowe 548, 551, 552; przy rozrządzaniu 541.

Launhardt — zyskowność budowy dróg żel. 159, 160; ilość przewozów 163; koszt eksploatacji 229.

Legary podłużne 402—404.

Leitzmann — praca parowozów 87.

Leje do ładowania węgla 151, 152.

Lejki ufańskie 248.

Lewary do robót drogowych 381, 382, 395.

Linijki przebiegowe 576, 577, 581, 612—614.

Linja robót zerowych 237; średnicowa warszawska 494, 505, 510, 512.

Linje próbne przy poszukiwaniach 236, 237; kolejowe, wejście na stacje 484, 485, 504, 528.

Linjowe wydatki eksploatacyjne 185, 187, 188.

Lipkowski — hamulec samoczynny 123.

Lotnictwo 27.

Luz w widłach maźniczych 71; między obrzeżem obręczy a szyną 269—271, 420; między szynami w złączu 362, 365, 368, 369, 379, 385, 388, 393, 396—399; między szyną a łubkami 363, 364, 426; w siodełku Stephen-son'a 401.

Ł

Ładowanie paliwa na tendry 151—152; ekspedycji pośp. i poczty 513; towarów 514, 516, 517.

Ładownie towarowe 470, 471, 479, 517, 518, 520; ekspedycji pośpiesznej 513, 514; pocztowe 513, 514, 496; bydłowe 517, 520.

Ładowność wagonów towarowych 76, 132.

Ładunek pociągu towarowego 148; wagonowy i drobny 132, 467, 536.

Łańcuchy zapasowe 73.

Łapki do przytwierdzenia szyn 355—357, 425, 430.

Łapa zawory mechanicznej 564—567.

Łata przy układaniu podkładów 377.

Ławy torowiska 253, 256.

Łubieński Tomasz — budowa pierwszej drogi żel. w Królestwie 34.

Łubki pierwszych dróg żel. 358; przekrój 359 — 361, 364; działanie 362, 365, 342, 343; odkształcenia 362, 363; uciekanie szyn 363; materiał 363, 364; długość 367, 368; cztero i sześciotworowe 368; heblowanie 371; podparte 372; spodnie 372; nośne 373; szyn o 2-ch główkach 375; do zmcowania szyny pękniętej 390; przejściowe 398; szyn na legarach podł. 404; w osadzie iglic 426.

Łuki pierwszych dróg żel. 167; najmniejsze promienie 171, 419; opory 106, 108, 118, 119, 171, 189, 201; granica pochylenia nieszkodliwego 195; wytykanie 239.

Łuki zwrotne w rozjazdach, promienie 413, 415, 431, 440—444, 427, 452; poszerzenie toru 418, 419; w rozjeździe angielskim, długość 450; odległość od matematycznego środka krzyżownicy 450.

M

Mac Adam — uproszczony system budowy szos 5.

Mackensen — dane o ilości przewozów 105.

Magazyny towarowe na małych stacjach 471, 473; na stacjach średniego znaczenia 472, 479; towarów przychodzących i odchodzą-

cych 515, 516; położenie 514—515; szerokość i powierzchnia 515, 517, 518, 520; przepisy polskie 483, 517—518; na st. Tczew 497; na przedmioty łatwopalne 518; komory celnej na st. Warszawa Gd. 520; ekspedycji pośpiesznej 514.

Mallet — typ parowozów 82, 407.

Manewry stacyjne — wpływ na układ torów 457; na niewielkich stacjach 459—460, 467—468, 472; na dużych stacjach towarowych 520, 521, 522, 526; hamowanie wagonów 120—121; sygnały 574, 606; wypadki z ludźmi 628.

Mangan w stali szynowej 338.

Manometr na parowozie 80; przy hamulcach powietrznych 125.

Mapy krajów polskich 223, 224.

Marié — wahania resorów 312, 313.

Maszyna parowa stała na dr. żel. linowych 9.

Maszyny do zaciosywania i nawiercania podkładów 325.

Materace pod podsypkę 320.

Maźnica 67, 70—71.

Mękarski — wagony motorowe pneumatyczne 12.

Młarkowanie luzów 388, 393, 396, 397, 398, 399; odstępu pomiędzy szyną a kierownicą 439, 440.

Miechy wagonowe 74.

Miejsca niebezpieczne — ogrodzenie sygnałami 553—554, 569—570.

Międzynarodowy związek kolejowy 63.

Międzytorze — szerokość 264; bezpieczeństwo personelu 638.

Michel — ilość przewozów 164.

Mijanki rozmieszczenie 204; wyłącznie techniczne 463—464; podmiejskie dla ruchu osobowego 465—466; z torami ładunkowymi 468.

Mimośrod parowozowe 81.

Minister i ministerjum kolei żel. w Polsce 55, 57.

Młot do zabijania haków 380.

Mobilizacja — układ torów na mijankach 468.

Moc parowozu 86, 87, 88; przy zastosowaniu podgrzewaczy 89; największa 90, 91, 138; obliczenie 136—137.

Moment bezwładności i wytrzymałości przekroju szyny 339, 341, 342, 351; łubków 360; zestawu kół 108.

Moment gnący dla szyny 300—301, 305—306; dla łubków 362—367.

Monopol przewozu 38.

Morin — opór toczeniu się kół 104.

Mostownice 334.

Mosty zwodzone – ogrodzenie sygnałami 553; zabezpieczenie położenia 590.

Mosty – położenie 209, 215; rodzaje 212–214; otwory 212–213, 215; wysokość konstrukcyjna, ilość i koszt materiałów 216; przejazdy dołem 219; ustrój toru 384–385; na łukach 385; dla dojścia do peronów 485.

Mury oporowe 257, 258.

Mutzner – badania wpływu kształtu linii na koszt eksploatacji 229.

Myto za korzystanie z kolei 29.

N

Nacisk kół pionowy 101, 217, 348; pionowy dynamiczny 307–315, 344; boczny 69–70, 200, 274–275, 314–315; boczny na iglicę 425; klocków hamulcowych 126–127; szyny na podkład 295–298, 323–324; szyny na łubki 332–333; podkładów na torowisko 316.

Naczelnik partji przy poszukiwaniach 238; oddziału i naczelnicy dystansów 245, 388.

Nadal – praca parowozu 87, 88; opór pociągu 116.

Nadzorca drogowy 389, 390.

Nadzór państwa nad dr. żel. prywatnymi 38, 39.

Naładunek wagonów 132.

Napełnienie tendrów paliwem 151–152; wodą 153–154, 459.

Napełnienie cylindrów 81, 85; siła pociągowa 87–88.

Napęd osi parowozu 81; do zwrotnic 598 – 599; do semaforów i tarcz 604.

Naprawa taboru 456, 484; parowozów 146, 479; wagonów 510, 513; toru drobna 388, 392–394; toru główna 388, 395–398; ciągła budowy wierzchniej 395, 399; według pory roku 399–400.

Naprężenia w podkładach 294; w szynie 344, 375; w stopie szyny przy ostygnięciu 337, 342; w łubkach 363; w przewodach drutowych 588–589.

Naprężenia i odkształcenia budowy wierzchniej 290–307; szyny, jako belki na sprężystym podłożu 298–300; na sprężystych podporach 301–307.

Narzędzia drogowe 377–382, 389, 393, 394.

Narzuty z kamieni 257.

Nastawienie osi samoczynne 71.

Nastawianie zwrotnic 428–430, 579–582, 585–587, 593–602; semaforów i tarcz 553, 575, 583–584, 587–588, 603–605, 610; zwrotnic

i sygnałów zespolone 576–578, 638; zapór i wykołnic 585, 605–606.

Nastawnie 575, 579, 616; wzniesienie podłogi 579; rodzaje 610, 616; umieszczenie przyrządów blokowych 611, 625; w blokadzie syst. Rank'a 614; uzależnienie 577, 610, 613, 614, 616, 617, 620, 621, 622, 623, 624, 625; koszt 625; na st. Zajączkowo 529, 531.

Nastawnica parowozowa 81; w urządzeniach bezpieczeństwa 574–575, 616, 625, 626.

Nasuwanie podkładów 378; toru 382, 383, 388, 392, 399; styków do węgielnicy 388, 393, 396, 397, 398, 399.

Nasycanie podkładów 328–329.

Nasyp Teligulski 260–262.

Nasypy – posadowienie i materiał 208, 257–259; wymiary 249–250, 252, 256–257, 259; odkształcenia 157–260.

Naśrubki śrub złączowych 369, 426; zamków zwrotnicowych 430.

Natężenie paleniska 89; ruchu 159, 162.

Nauka o drogach żel. 28.

Nawiercanie otworów w podkładach 325, 353, 377; w szynach 379.

Neumann – złącza 373–374.

Niemcy – historia dr. żel. 32; Związek Zarządów dr. żel. 62, 273, 632; szybkość jazdy w łukach 134; szybkość pociągów 135; praca taboru 148; wyniki eksploatacji 159; przebiegi i opłaty przewozowe 163; ilość przewozów 44, 164–165; podział dróg żel. 177; koszt budowy i eksploatacji dróg żel. 178, 180, 182; współczynnik eksploatacji 185; pochylenia 192; załamania przekroju 199; łuki 199; krzywe przejściowe 201; poszerzenie toru 272, 273; nasycanie podkładów 329; podkłady metalowe 334; typy szyn 349; przytwierdzenie szyn 353, 357; podkłady podwójne 367; szyny na legarach 403; szyny na podsypce 406; sygnalizacja 545, 570, 571; zamki zwrotnicowe 596; przewody drutowe 600, 601; wypadki kolejowe 628, 629, 635.

Nierównomierność ruchu 516, 518, 520, 542.

Nikiel w stali szynowej 338.

Niwelatory 226, 238, 376.

Nośność wagonów towarowych 76.

Numeracja pociągów 156; torów stacyjnych 483, 618.

O

Obchody drózników 389.

Obciążenie mostów 217; osi parowozów 97–101, 217, 194, 307, 348, 402.

- Obieg parowozów** 146.
Obręcze kół 66, 432; pękanie 631.
Obrona państwa a sprawność dróg żel. 38.
Obrót 407—409; przy parowozowniach 146, 483; wagonowe 460, 500, 507, 516; sygnalizowanie 549, 550; zabezpieczenie położenia 590.
Obróbka szyn 337; iglic 416, 417, 422—424, 426—427.
Obrót taboru 145, 147.
Obrzeża obręczy kół 66; przejście w łukach 70, 72, 421; odstęp przy odbojnicach 384, przy opornicach 418; żłobki w krzyżownicach 431—434.
Obrzeża podkładów 353—354.
Obsady parowozowe 146—147; konduktorskie 479.
Obsiewanie stoków 251.
Obsługa przejazdów w poziomie 217, 221; przystanków 461, 462; parowozów i wagonów, wypadki 628; przyrządów blokowych 562, 563.
Obwód stacji kolejowej 164.
Ochrona podkładów 321; toru 387—392.
Oczyszczanie wody do kotłów 206, 207.
Odbojnice 383—385, 606.
Odbudowa budowli 53; toru 388, 397—399.
Odchylenie rzeki 209.
Odciażki na kołach napędnych 94, 309—310.
Odcinki wspólne kilku linii 485, 504; izolowane 608, 612, 619.
Oddziały drogowe 388.
Oder—układy stacyj 476, 511.
Odgałęzienia w rozjazdach 409—414, 443—445. na szlaku 569—572.
Odkład ziemi 253.
Odkształcenia gruntu i budowli ziemnych 246—249.
Odkształcenia budowy wierzchniej—stałe 283—284, 311, 316, 319, 344—345, 347, 362; sprężyste, spostrzeżenia 284—290, 314—315, 364; obliczenia 290—311.
Odległość hamowania 128—129, 539.
Odnogi linii kolejowej—dojście do stacji 458.
Odparowalność węgla 89, 91.
Odpyły wód opadowych—pomiar 215.
Odsączenie stoków w wykopach 253—254; w nasypach 258, 260—262;
Odstawianie wagonów od pociągów 460, 466, 468.
Odstępy nadzorców drogowych 218, 389; blokowe 556.
Odwodnienie torowiska 207—208, 253—254, 316, 320, 403; kanałów na przewody 586.
Oględziny toru 389, 390.
Ogniwa blokowe (patrz Bloki) ustrój 558—562, 610; kontrolne na liniach jednotorowych 563—564; początkowe i końcowe 564—565; uzależnienie wzajemne 613—614; koszt 626.
Ogrzewanie wagonów na st. postojowych 510, 512.
Okienka pomiędzy podkładami 321, 383, 395; przyrządów blokowych 558; zabarwienie 561, 562, 563; ilość w przyrządzie 558, 562.
Okręgi nastawcze 577, 616—617.
Opady śnieżne 390—391.
Opaska resoru 68.
Opierzenie pudła wagonu 73.
Opis techniczny budowy dr. żel. 242.
Oplata za przewóz końmi 17, 26; kanałami 25; na drogach żel. 16—17, 25, 26, 163—164.
Opornice 410; odstęp w osadzie iglicy 415, 418; wygięcie 422; przytwierdzenie 425; występ przed iglicą 441; w rozjeździe angielskim 448—449.
Opór ruchowi po różnych drogach 2, 166—167; tarcia posuwistego kół 104, 274, 315; mechanizmu parowozu 106, 118; powietrza 105; od uderzeń koła 105, 361; osuwaniu się gruntu 249—250; przewodu sztywnego 586, 601.
Opór pociągu 101, 104—108; na prostej poziomej 190, 230—231, 524; w łukach 70, 106—108, 118—119, 171, 201, 524; sposoby określenia 109—114; wzory 115—119; na kolejach wąskotorowych 119, 120.
Opórki przeciw uciekaniu szyn 370, 371.
Organizacja zarządu dróg żel. 28, 54—58; pierwszych dróg żel. 55—56; dróg żel. w Polsce 57—58.
Organizacja dr. żel. francuskich 31, 39; wydziału drogowego 388—389.
Organy administracji dróg żel. 55—57.
Osada iglicy 423, 426—427.
Osie pojazdu kolejowego 66; napędne i pociągowe parowozu 77, 84; zwrotne, wolne i sprzężone 71—72; pękanie 67, 631.
Oś torowiska—wytknięcie 376; toru 263—264, 450—451, 453, 480.
Osiadanie gruntów 247; nasypów 259; belki na podłożu sprężystym 290—294; na podłożach sprężystych 296—307; sprężyste podkładów 284, 286—287, 294, 296, 323, 382; szyn 299—300, 306—307, 308—311; toru

323, 365–366, 383, 389 — 395, 632; legarów podłużnych 403.

Oskardy do podbijania podkładów 381, 382.

Ostoja pojazdu kolejowego 65; wagonu 73.

Ostonice wagonowe 73; parowozowe 77.

Ostrze iglicy 410, 415, 420, 423, 441; prześw 418, 441, 443, 445, 449, 597, 598

Osuszenie (p. Odsączenie, Odwodnienie) torowiska 346.

Osuwiska 246–247, 249, 250, 254–259.

Oświetlenie terytorium stacyjnego a bezpieczeństwo personelu 638.

Otwieranie z odległości rogatki przejazdów 218.

Otwory mostów i przepustów 212–213, 215, 240, 244; mostów nad drogami zwyczajnymi 219, 222; w szynach 368; w podrojazdnicach metalowych 430.

Oznaczniki w tablicach zależności 618, 619.

P

Palenisko kotła parowozu 78, 79.

Palisady przeciw zaspom śnieżnym 392.

Paliwo—wybór 79; rozchód 148–150; spalanie 80, 86, 145; ładowanie 145, 151, 152; składanie 152.

Palmer — kolej jednoszynowa 7.

Pambour — opór pociągu 115.

Panewka 67.

Państwowa Rada Kolejowa w Polsce 57.

Para przegrzana 87, 90, 11; wsteczna 120.

Parowozownie —typy 145, 146; rozmieszczenie 205; położenie 478, 483, 497; na stacjach postojowych 511, 513; rozrządowych 536.

Parowozy—ustrój ogólny 77–83; jednoprzęne i dwuprzęne 81, 82; syst. Mallet'a 82, 100; o parze nasyczonej i przegrzanej 90, 93; ruchy —szkodliwe 93 — 96, 631, 632; typy 96 — 97; pośpieszne i osobowe 97; towarowe 98–99, 194; bezładowe 80, 100 — 101; dane o wymiarach i ciężarze 11, 102–103; zmiana 145, 459; obieg 146; przebieg 147, 148, 478; naprawa 479; obsługa 145–146, 623; manewrowe 100, 460, 476–478, 500, 501, 520, 522–534; na st. czołowych 457, 500–501; na st. postojowych 510, 513; pociągowe, użyte do przetaczania 430, 472–475; do popychania 194; sygnały 550–552.

Parowóz pierwszy Trevithick'a 10; Stephenson'a 10; „Rakieta“ 11, 12.

Pasy ochronne od pożaru 257; zalesione 392 łączące w zwrotnicach 425.

Pedały szynowe 608–609, 612; działające na czas 609–610, 612.

Perony zewnętrzne i międzytorowe 461, 462, 463, 470, 485, 486, 497; wyspowe 463, 489; poprzeczne 502; długość 461, 470, 483, 497; wysokość 462, 482, 483; na mijankach 463, 465 — 466; dojścia 485, 487 — 488, 497, 502; dojście w poziomie 475, 476, 502, 504; układ torów 491; bezpieczeństwo podróżnych 463, 476, 485, 488, 491; pokrycie 486, 502; bagażowe 487, 497, 502, 503; przepisy polskie 481, 482; na st. Tczew 497; na st. Strasburg i Kolonia — 498, 500; na st. Warszawa Gł. 505, 506, 510; na st. Frankfurt nad M. 509.

Petardy 545, 550, 554;

Petrow — opory pociągu 105, 114; nacisk dynamiczny koła 308, 310, 311.

Pękanie osi i obręczy 67, 68, 631; podkładów 326; podkładek 392; krzyżownic lanych 438, 439.

Piasecznica 80.

Piasek, jako podsypka 318.

Picard — koszt przewozu 17; kanały 25.

Piece płomienne Siemens-Martin'a 336, 337.

Pierścienie sprężynowe pod naśrubki 369.

Piesek drąga sygnałowego 567, 584, 625.

Place ładunkowe 516–518.

Plan rozwoju sieci dróg żel. w Polsce 52; wykonania robót 243; wyłączenia gruntów 244; przebudowy węzła warszawskiego 496–497.

Plany linii projektowanych 228, 240, 241, 243; stacyj 483, 618; urządzeń nastawczych 618–619.

Planowość budowy sieci kolejowej 39, 40.

Plessner — koszt budowy dróg żel. 180, 181.

Płaszcz paleniska 78.

Płomieniówki 78, 80, 81.

Płotki do wzmocnienia stoków 251, 252.

Płoty żywe przeciw zaspom śnieżnym 392.

Płozy hamujące 523, 534, 539, 606, 607.

Pługi do usuwania zasp śnieżnych 391.

Płytki podgiglicowe 424, 425.

Płyty podzwrotnicowe 425, 430; pod krzyżownicami 436.

Pobocze torowiska 263.

Pochylenia linii kolejowej 106, 138; urojone 138; na różnych linjach 167, 174–176; kolei zębnicowych 168; krańcowe 190–193; miarodajne 190–195; szkodliwe i nie-

szkodliwe 195; rozmieszczenie 197; zastępcze 202; wpływ na pracę parowozów 106, 137—138, 189; na koszt eksploatacji 190; na uciekanie szyn 315; na położenie sygnałów 553; torów stacyjnych 205, 522, 523; grzbietów rozrządowych 523, 524, 526, 538; w tunelach 193; przepisy polskie 204, 205, 480, 512.

Pochylenie wjazdów na przejazdy 218; stoków 250—252, 320, 322; podłużne rowów 252, 256; poprzeczne w odkładach i ukopach 253, 257; szyny zewn. w łukach 276, 280; poprzeczne szyn 270, 403, 422; płaszczyzn przyleganiu łuków 343, 351; poprzeczne rozjazdu 428; zejść do tuneli 485.

Pociągi — rodzaje 131, 156—157; porządek ustawiania taboru 133, 460, 468, 501; numeracja 156; osobowe 131, 463, 475—477, 489—493, 500—505; os. pośpieszne 466; podmiejskie 157, 463, 465, 466, 511; towarowo-osobowe 475; towarowe 132, 520—522; towarowe pośpieszne 513; robocze 377, 394; krzyżowanie i wyprzedzanie 459, 463—465, 472, 485; zmiana składu 460, 484, 490, 491; zabezpieczenie przebiegu 481, 554—557, 561, 564, 572, 576—577; sygnalizacja 550—551; wykolejenia i zderzenia 627—628, 633.

Pociągowe wydatki eksploatacyjne 185, 187, 188.

Poczekalnie dla publiczności 461—463, 486—487; umieszczenie względem przepustów biletowych 487—489.

Pocztą 1, 485, 487, 502, 503, 513, 514.

Podbicie podkładów, trwałość 317, 323.

Podbijaki 381, 382, 395.

Podbijanie podkładów 316, 382, 388, 392, 395, 399; krótkich 323; 382; metalowych 331, 332; żelazobetonowych 336; odległość między podkładami 347, 366.

Podgrzewacz 83, 89.

Podkładki szynowe 324, 342, 353, 355; pękanie 392; drewniane do równania wysadzin 393; podglicowe 424—425; sprężyste pod naśrubki 369.

Podkłady—osiadanie sprężyste 284, 286—287; układanie 284, 347, 377; podbijanie i jego trwałość 316, 317, 323, 382; zasypywanie 320; przyłączowe 360, 361, 367; łączenie 370; nasuwanie 378; wymiana 388; 394—396, 399; porównanie z legarami 403; pod rozjazdami, patrz Podrozjazdnice.

Podkłady drewniane—wymiary 322—324; za-

ciosywanie 324; nawiercanie 325; rodzaje drzewa 326; suszenie 326; trwałość 327, 330, 396, 397, 401; zabezpieczenie od zniszczenia mech. 327; nasycanie 328—330; metalowe 330—334; żelazobetonowe 335—336.

Podłoga wagonu 74.

Podniebienie skrzyni paleniskowej 79.

Podnoszenie toru 377, 382, 395, 399.

Podnośnice kbelkowe do węgla 152; szuflowe do żwiru 318.

Podpory szynowe—rodzaje 267, 268, 405.

Podrozjazdnice 430, 440.

Podróżni — drogi na dworcach 487, 502; bezpieczeństwo dojścia do pociągów 463, 485—487; przesiadanie się 491; wypadki 627—630, 636—640.

Podsady szynowe 404—405.

Podsypka 263, 316—322; znaczenie 316, 397, 400, 632; materiały 316—318, 394; zniszczenie 317, 394, 403; ściśliwość i sprężystość 287, 318, 319; przekroje poprzeczne 319—322; grubość warstwy 319, 403, 405; wpływ na pracę złącza 363; dowożenie 376; podbijanie 382; ilość na km 387; dosypywanie i oczyszczanie 388, 394, 395, 397, 399; wymiana ciągła 395—397.

Podwyższenie szyny zewnętrznej w łukach 273—275; w łuku zwrotnym 422, 427, 428; dna żłobków 432; skrzydeł krzyżownicy 432; kierownic 434; iglic w torze zwrotnym 488.

Podział administracyjny linii kolejowej 218.

Podziałka planów i przekrojów 240, 241.

Pojemność zbiornika wody na stacjach 153.

Pokrycie peronów 486.

Polityka kolejowa 28, 38, 39; taryfowa 40.

Polska—historja dr. żel. 34; potrzeby komunikacyjne 46; wytwórczość 48—50; dane o gęstości sieci kolejowej 50; przewozy i gęstość ruchu 51—52; rozwój stacji 53; drogi żel. wąskotorowe 53, 54; organizacja zarządu dróg żel. 57—58; ustawodawstwo kolejowe 60—63; hamulce zespolone 121; procent ciężaru hamowanego 130; skład pociągów 132; szybkość pociągów 134; praca taboru 147, 148; przebiegi i opłata przewozowa 163, 164; ilość przewozów 166; drogi żel. górskie 167; szerokość toru 170, 269, 270; podział dróg żelaznych 177; kosztorysy budowy dr. żel. 178, 179; koszt i współczynnik eksploatacji 182, 185; obciążenie mostów 217; przekroje poprzeczne torowiska 250—252, 263, 264; pochylenie poprzeczne szyn 270; przesuwność osi wagonów 272; ustrój toru w

- łukach 273, 276; podsypka 318, 321, 322; typy podkładów 323, 325, 326; nasycanie podkładów 330; podkłady metalowe 334; materiał szyn 338, 342, 344; typy szyn 343, 349; materiał łuków 363, 364; obrotnice 407; wymiary zestawów kół 418; latarnie zwrotnicowe 428, 429; plany małych stacji 470; węzeł warszawski 494-497, 505, 506, 510, 512-513, 518, 520; st. Tczew 497; sygnały zasadnicze na drogach żelaznych 546-550; przyrządy blokowe Siemens'a i Halske'go 558; zarządzanie ruchem pociągów 554, 561, 572, 610; sygnalizacja w punktach odgałęzienia 571; semaforów wjazdowe, wyjazdowe i drogowskazowe 572-574; zamki zwrotnicowe 597; przewody do zwrotnic 602; blokada syst. Rank'a 614, 615; tablice zależności 618; wypadki na drogach żelaznych 627-629; przepisy obowiązujące na drogach żel., p. Przepisy.
- Połączenia torów** 407-455; zwyczajne i krzyżowe - 414, 415, 494; ratunkowe 469; na stacjach węzłowych pomiędzy pociągami 484.
- Pomiar szerokości toru** 380, 390.
- Pomiary** przy poszukiwaniach 227-228, 238-239.
- Pomieszczenia odpoczynkowe dla drużyn parowozowych i konduktorskich** 479, 483, 513.
- Pomosty** na przejazdach w poziomie 384, na obrotnicach 407; ładunkowe 470, 471, 479, 515-517, 520; przeładunkowe 517, 520.
- Pompa powietrzna** w hamulcach Westinghouse'a 124.
- Pompownia wodociągu kolejowego** 153.
- Popielnik parowozowy** 78.
- Poprawianie szerokości toru** 392, 399.
- Porządek ustawiania taboru w pociągu** 133; ruchu pociągów na drogach żelaznych 154; przyjmowania i wyprowadzania pociągów 457, 520-522.
- osadowienie nasypów** 208, 257-258.
- Posterunki blokowe** pośrednie i krańcowe 558, 561-565; w punktach odgałęzienia 571-572.
- Posterunki ruchu** 485, 610, 617.
- Postój** pociągów na stacjach 204, 490; wagonów 14.
- Poszerzenie toru** wskutek ruchu 270; w łukach 271-272, 273, 276, 419; na podkładach metalowych 356, 358; w rozjazdach 418-420, 442.
- Poszukiwania ekonomiczne** 161, 162-166; techniczne 162, 222-245; ogólnikowe 222-235; szczegółowe 223, 234-243; ostateczne 243-245.
- Potrzeby komunikacyjne Polski** 46.
- Powierzchnia toczna obręczy** 66; ogrzewalna kotła 80.
- Poziom wody** w kotle parowozowym 80.
- Poziomy** w przekroju podłużnym linii 68, 196, 198.
- Poziomowanie linii-różnice dopuszczalne** 239.
- Półwózaki** 72.
- Praca parowozu** - dane doświadczalne 87, 88, 90, 92; parowozu przy różnych szybkościach 149; parowozu najkorzystniejsza 198; parowozu, wpływ na koszt eksploatacji 186; taboru 145-148; taboru wagonowego, kontrola 147; oporów 112, 127; oporu na wzniesieniach większych, niż miarodajne 192; siły pociągowej w zależności od pochyłości i łuków 189, 195 - 198, 201, 202; haków i wkrętów 352; łącz 362-364; stacji a specjalizacja torów 461; stacji w projektach urządzeń nastawczych 617.
- Prawidło** do podkładów 377; do sprawdzania wzniesienia szyny zewnętrznej 382; do otworów w podrozjazdnicach metalowych 430.
- Prawidłowość ruchu** na drogach żel. 17.
- Prawo zatwierdzania projektów budowy** 40.
- Prąd elektryczny** w przyrządach blokowych 557-559; w odcinku izolowanym 608.
- Preliminarz** dochodu i rozchodu przedsięwzięcia 161.
- Pręt przyciskowy** przyrządu blokowego 558, 559, 611; jego zastawka 559, 569; zastawka pomocnicza 561, 562; zastawka pomocnicza bez czopka 569; zasurowy przyrządu blokowego 559, 564, 611; jego zapadka 569; zatraskowy przyrządu blokowego 559, 564, 611.
- Prężność pary** w kotle 84; w cylindrach 84; 85, 88.
- Procent** hamowanego ciężaru pociągu 129 - 130.
- Procenty** od kapitału budowy 188.
- Progi** w rowach ochronnych 256.
- Projekt** przedwstępny drogi żel. 241-243; ostateczny drogi żel. 245; sfinansowania przedsięwzięcia 243; urządzeń nastawczych 617.
- Projektowanie** drogi żel. 158-245; dworców ze względu na rozwój stacji 470, 479; urządzeń nastawczych 615-620.
- Promień łuków** najmniejszy 167, 171, 172, 199, 419; krzywizny torów głównych na stacjach

- 480; łuków zwrotnych w rozjazdach 413, 416, 427, 431, 440 — 447, 449, 450, 452; krzywizny iglicy 416, 441; krzywizny rozjazdu 431; łuku zwrotnego w rozjeździe 440, 441; zaokrągleń załomów przekroju podłużnego 198, 199, 523; zaokrągleń grzbietów 523, 526, 538; zaokrągleń główki szyny 343.
- Prony** — siłomierz 109.
- Prowadzenie** linii kolejowej przy poszukiwaniach techn. 224.
- Próby** i oględziny szyn 337, 338; spajanie szyn 376.
- Prucie zwrotnic** 410, 428; urządzenia, umożliwiające prucie 580—582, 595—597.
- Prusy** — koszt eksploatacji dr. żel. 182; szerokość warstwy podsypki 321; przekrój budowy wierzchniej 321; typy szyn 347—350; przytwierdzenie szyn do podkładów metalowych 357; powierzchnia magazynów towarowych 515; ilość wypadków 628, 629.
- Przebieg** dzienny taboru, określający jego pracę 145; wagonów ładownych i próżnych 132; jednostek taboru 147, 148; ładunków 163; pociągów, wpływ na koszt eksploatacji 185; parowozów a umieszczenie powozowni 478; taboru w czasie rozrządzania 522, 526, 528, 531.
- Przebiegi** pociągów — określenie 577; pociągów w tablicy zależności 618; łączenie w grupy 614; sprzeczne 578, 613, 614; sprzeczne—zabezpieczenie 620; sprzeczne — ograniczenie 620.
- Przebijanie** haków 388, 392, 399; otworów w podrojazdnicach metalowych 430.
- Przechowywanie** towarów 514, 515.
- Przeciążenie** osi i kół 313, 314.
- Przecięcie** skośne drogi zwyczajnej 218; wododziału linią kolejową 225; torów głównych w poziomie 474, 485, 503 — 505, 531; torów przy układzie linjowym i kierunkowym 490—493; torów głównych przy wyciąganiu wagonów 473, 474, 476 — 478, 497, 504, 531; torów rurami wodociągowymi 478.
- Przegrzewacze** pary 81, 82.
- Przejazdy** dołem i górą 219.
- Przejazdy** w poziomie szyn 217, 218, 383, 384; ochrona 217, 640; nieobsługiwane 218; unikanie na stacjach 481; wypadki kolejowe 628, 638, 640.
- Przejście** taboru na tor odmienny 170; taboru po krzyżownicach lanych 439; rzek i parowozów 209, 214; od toru normalnego do poszerzonego 421, 422, 442; przez tory główne na stacjach 462, 463, 465, 475, 476, 485, 487, 488; podróźnych i przewóz bagażu w poziomie szyn 485; według przepisów polskich 481, 482; pociągów w ruchu bocznym 490—493.
- Przejścia** biletowe—urządzenie i rozmieszczenie wg. przepisów polskich 481.
- Przekładki** sprężyste 355.
- Przekrój** podłużny linii—wykonanie 240—241; torów głównych ze względu na wyciągi 472.
- Przekrój** poprzeczny—wykonanie 241; warstwy podsypki 319—322; torowiska 252, 256; szyny, rozmieszczenie materiału 339—343; szyny pod względem walcowania 401; szyn na legarach i podkładach 404; nowszych typów szyn 346—349, 352; łuków 359, 364; haków 352; podkładów drewnianych 323—325; iglic 422, 423.
- Przelotność**—patrz Zdolność przepustowa linii.
- Przeładunek** towarów 517, 529, 536, 538.
- Przemysł** polski 48—50.
- Przemysłowanie** kotłów parowozów 146.
- Przepisy** ruchu 40, 61, 561, 610, 633; przewozowe 40, 61; służbowe, instrukcje 62.
- Przepisy obowiązujące** na drogach żelaznych w Polsce — wykaz 60—63; kształt linii w planie 171—172, 199—201; w przekroju podł. 192—193, 198; położenie stacji 205; zdolność przepustowa 204; skrajnia budowli i taboru 220; parowozownie i stacje wodne 209, 252; przejazdy 221—222; skład projektu dr. żel. 242; tor w łukach 273, 277; podsypka 321—322; podkłady 325—326; szyny i łuki 338—339, 363—364; stacje osob. 479—483; postojowe 512; ładunkowe 517—518; rozrządowe 525—526, 538; sygnalizacja 546—552; urządzenia nastawcze 618—619.
- Przepustnica** 80, 116, 120, 139.
- Przepusty**—rodzaje i urządzenie na drogach żel. 211 — 213; wyznaczenie otworów 212, 215; wysokość konstrukcyjna i objętość muru 216; biletowe 487, 488, 510.
- Przepuszczanie** pociągów pośpiesznych 466.
- Przesiadanie** podróźnych, wpływ na układ torów na stacji 491.
- Przestawianie** zwrotnic zwyczajnych i angielskich 428, 429; parowozów i wagonów bagażowych na stacjach czołowych 457, 500, 501.
- Przesuw** boczny osi i półwozaków 70, 72, 421; ostrza iglicy 418, 441, 443, 445, 449; przewodu sztywnego 582; drutowego 580,

591; iglic zwrotnicy z zamkiem rozpruwalnym 597, 598.

Przesuwanie iglic sprężystych 427.

Przesuwnica 145, 407, 409, 460, 507; zabezpieczenie położenia 590.

Przesuwność boczna osi 70—71.

Przesyłki zwyczajne i pośpieszne 182; pośpieszne i poczta, trudności w ruchu osobowym 513, 514.

Przesysak (syfon) 210.

Przetaczanie wagonów na małych stacjach 460; uniezależnienie od ruchu po torach głównych 472, 473, 481, 483, 504; parowozem pociągowym 474, 475; parowozami manewrowymi 460, 476, 477, 478, 500, 501, 520, 522; wózków po peronach 502.

Przewody do nastawiania zwrotnic, sygnałów i in.—rodzaje 430, 575—576; przesuw 580, 582, 591; sztywne do zwrotnic 585, 586, 587; giętkie zwrotnicowe i zasurowe 587; różnica w długości pod wpływem temperatury 593; drutowych pęknięcie, zastawki zwrotnic 589, 599—600; zwrotnicowe sztywne a podwójne drutowe 600, 601, 602; stosowana długość 601, 616; opór 586, 601; sygnałowe pojedyncze i podwójne 587—590; zabezpieczenie w razie pęknięcia 604, 605 kosztu 625.

Przewody do czyszczenia i zaopatrzenia pociągów na st. postojowych 511, 513.

Przewozowe wydatki eksploatacyjne 185, 187, 188.

Przewozy osobowe 131, 513; towarowe, rodzaje 132; dochód 46, 188.

Przewóz ładunków drogami wodnymi wewnętrznymi 4; morzem a drogami żelaznymi 3; drogami zwyczajnymi 6; masowy drogami wodnymi 23; drogami żel. 18, 132; przez Polskę 47.

Przybory kotła 78—80.

Przychód eksploatacji na dr. żel. rosyjskich 188.

Przycisk blokowy 558, 559, 571, 572; szynowy 566, 568, 606—608, 611—612, 619, 626.

Przyczepność kół do szyn 77; współczynnik 83, 126, 127, 191; zwiększenie zapomocą piasku 80; zębnice Trevithick'a i Blenkinsop'a 10; doświadczenia Hedley'a 10.

Przyjmowanie i wyprawianie pociągów na stacjach 456, 457, 472, 485, 500, 501, 503, 520—522; towarów na stacjach ładunkowych 514.

Przyleganie łubków do szyn 342, 343, 362, 364; iglicy do opornicy 416, 417.

Przynależności drogowe i stacyjne 179.

Przypory z suchego muru 254; ziemne 258, 260.

Przyrządy do ruszania z miejsca 83; do zdjęć rozpoznawczych 228; do badania sprężystych odkształceń toru 284, 285; do gięcia szyn 380; samoczynne do pomiaru szerokości toru 390; do miarkowania luzów szyn 393; działające samoczynnie przy przejechaniu sygnału „stój” 633, 634; sygnalizujące przerwanie przewodu 590; blokowe 558, 561—563, 565, 610, 626; pierwotne 557; syst. Siemens'a i Halske'go 558—562; porządek ich obsługi 562—563; syst. Rank'a 615; hamulcowe 124; napędne do zwrotnic 598, 599, 626; na semaforach i tarczach ostrzegawczych 604, 626; nastawcze 579—585, 600, 625; typu „Einheit” 585; sygnałowe 545—550, 603—605, 626; przy zwrotnicach 429; przy rozrządzaniu 541; wyrównawcze na mostach 385; przewodów sztywnych i giętkich 586, 587, 588—590, 598, 601, 605; zależności kłuczowe 576, 602, 603; pomiędzy zwrotnicami i sygnałami 581, 582.

Przystanki 461—463, 466.

Przystawianie i odstawianie wagonów 460, 466, 468.

Przyspieszacz w hamulcach systemu Westinghouse'a 125.

Przyspieszenie przewozu 17, 19.

Przyspieszenie biegu pociągu—pomiar bezpośredni 113; wskutek nadwyżki siły pociągowej 139, 140; odjemne przy zatrzymaniu pociągu 141.

Przytwierdzenie szyn o stopie płaskiej do podkładów drewnianych 352—355, 380; szyn o dwóch główkach 267, 268, 355, 356, 358; szyn do podkładów metalowych 356—358; szyn w złączach na pierwszych drogach żel. 358, 364; siodełek na łukach 381; płyt podzwrotnicowych 425, 430; iglic sprężystych 427; szkieł barwnych do ramion semaforów 545.

Pudło pojazdu kolejowego 65, 73.

Pulsometr do zaopatrywania tendrów 152, 153.

Punkty stałe poziomnicze 239, 240.

Punkty węzłowe w rozkładach jazdy 157.

R

Rada kolejowa we Francji 39.

Rampa ładunkowa 517, 518, 520.

Ramsbottom—zaopatrywanie tendrów w wodę 154.

Rank—blokada stacyjna 614, 615.

Regulacja rzek we Francji i Niemczech 4.

Regulator pompy powietrznej w hamulcach 124.

Resory 67, 68, 95, 312; wahania 311—313.

Reynolds—płytki z surowca 6.

Richard—dane o ilości przewozów 165.

Roboty ziemne 208—209, 241, 246—264; przy utrzymaniu toru 387—400.

Rogatki na przejazdach 217, 218; zwodzone z odległości 218.

Rosja—historja dróg żelaznych 33; dane o pracy taboru 147, 148; dane o przebiegu podróży i opłacie przewozowej 163; drogi żel. górskie 167; szerokość toru 169; podział dróg żelaznych 176, 177; koszt budowy 178; koszt eksploatacji dróg żel. 182, 185; ogólna wysokość wzniesień ciągłych 197; normalne typy szyn 346, 349, 350; rodzaje przewodów do zwrotnic 601, 602; ilość wykolejeń i zderzeń pociągów 628, 629.

Roth—prytwierdzenie szyn 357.

Rowki odsączające 253.

Rowy poboczne 252, 253; ochronne górne 253, 256; oczyszczenie 399.

Roy—przejście taboru w łukach 420.

Rozchody budowy dr. żel. 161; eksploatacji 188.

Rozchód pary i wody w parowozach 85—86, 88, 89, 148, 186; paliwa 89; wody i paliwa obliczenie 148—150, 206; wody w czasie rozpędu 149.

Rozczłonkowanie dużych stacyj 484.

Rozjazdy — określenie 407, 409; bezpieczeństwo ruchu 419, 422; zwyczajne 411, 440—442, 448, 451; podwójne 412, 443—446, 451, 452, 455; łukowe 412, 446—448, 451, 452; angielskie 413, 448—451, 452; splecione 413; angielskie o krzyżownicach potrójnych 413, 414, 450; głównejsze wymiary 452; kreślenie według wymiarów osiowych 450—451; wysokość i nachylenie szyn 422; w torach równoległych 414, 415; w łukach istniejących 447, 448, 480; w torach głównych 481; na stacjach rozrządowych 538; układanie na pochyłościach 538; skupienie w grupy 453, 454, 469, 481; skupianie przy projektowaniu urządzeń nastawczych 616; ich następstwo 411—412, 441, 443, 445.

Rozkład jazdy pociągów 154, 155; robót przy naprawie toru 399, 400; pomieszczeń na dworcach 487.

Rozkręcanie naśrubków w złączach 369.

Rozmieszczenie pochyłości 197; stacyj 202—203; parowozów i wogociągów 205, 206; budynków drogowych 218; masy koła względem osi 309; materiału w szynie 339—343, 351; złączy 378; podkładów 366, 430, 440; mostownic 384; wagonów w pociągu 460; przejść biletowych 481.

Rozpatrzenie map przy poszukiwaniach tech. 223—226.

Rozpęd pociągu przed wzniesieniami 192—193; przy wyjściu ze stacji 204.

Rozplanowanie dworców osobowych 486—488.

Rozpływy — ich przyczyny 247.

Rozprężanie pary pojedyncze i podwójne 81, 84, 87.

Rozprowadzenie przewodów na st. postojowych 511.

Rozrząd pary 80, 81.

Rozrządzanie pociągów 520—542; przez grzbiet 523—525, 529—531, 534; na spadku ciągłym 523, 525, 531—535, 537; podług kierunków i stacyj 521, 522, 524, 527; przy ruchu zbocznym 528, 529; dwoma parowozami 531; szybkość 531, 534, 540, 541, 542; koszt 542; na st. Łazy 534.

Rozstaw osi skrajnych w wagonach osobowych 74, 75; towarowych 76, 271, 272; sztywny w parowozach 99, 108, 199.

Rozstawienie podkładów normalne 284; torów 263—264, 453, 480, 538; wpływ na nałożenie w szynie i podłożu 300, 301.

Rozszerzalność stali szynowej 368.

Roztwór chlorku cynku do nasycania podkładów 328.

Rozwinięcie linii—sposoby uzyskania 225, 226; wypadki korzystnego zastosowania 232—233.

Rozwój sieci dróg żel.—czynniki od których zależy 45; stacyj węzłowych w Polsce 53; sieci dróg żel., przewidywania 470, 478, 479, 512; techniki w związku z rozwojem dróg żelaznych 22.

Równanie hamulców 127, 128; różniczkowe belki na ciągłym podłożu sprężystym 291; pionowego przesunięcia punktu styczności koła z szyną 308; pięciu momentów 301, 302, 303.

Równia pochyła samoczynna 9.

Równoleżność osi 68, 69; wpływ na ruch taboru po łukach 107, 274, 314.

Równoważenie objętości nasypów i wykopów 208; dochodów i wydatków dróg żel. 39, 161.

Röckl—opór na łukach 119, 524.
Ruch na drogach żel. świała 18; na drogach zwyczajnych 26, 27; osobowy i towarowy, znaczenie dla rozwoju sieci 45; osobowy i towarowy w rozkładzie jazdy 156, 157; towarowo-osobowy i towarowy bezpośredni, w układzie torów 475; masowy, w wykresach maksymalnych 156; wydatki 182; pociągów na linii, zabezpieczenie od zderzeń 552, 554 556, 557, 564; pociągów w razie zepsucia się telegrafu, semaforów lub przyrządów blokowych 555—556; pociągów, zarządzenia na stacjach 561, 572, 610; wpływ na wybór urządzeń bezpieczeństwa 615, 616; zboczny na stacjach węzłowych 490, 491, 492, 493, 528, 529, 535; podmiejski w układzie dworca 487; podróży na dworcach osobowych 486, 487, 510; uwzględnienie nierównomierności przy obliczaniu torów ładunkowych 516, 518, 520.
Ruchy szkodliwe parowozu 93—95; jako przyczyna wykolejeń 631, 632.
Rury na przepusty pod torowiskiem 210; wodociągowe 473, 510; w przewodach do zwrotnic 585, 586.
Ruszt paleniska 78; torów 537, 538.
Rüping—sposób nasycania podkładów 329—330.
Rüppell—złącza szynowe 374, 385.
Rynki zbytu po wybudowaniu dr. żel. 19, 20.

S

Sal bufetowe na dworcach 478, 479, 487, 488, 506; rewizyjne na dworcach granicznych 486.
Samochodowa komunikacja 27.
Sanzin—praca parowozów 87.
Sarda—przytwierdzenie szyn do podkładów żelazobetonowych 336.
Saxby—przyrządy nastawcze 600.
Schematy rozjazdów według wymiarów osiowych 451.
Schleifer—hamulec samoczynny 123.
Schmidt—przegrzewacz płomienicowy 82.
Schodki w styku szyn 364, 394, 398.
Schrabelt—przyrząd do gięcia szyn 380.
Schubert—sposoby doświadczenia nad utrzymaniem toru 317, 319, 320, 332, 400.
Schüler—przytwierdzenie szyn do podkładów metalowych 357.
Séguin—rury płomienne 11.
Semafory—wymiar i materiał 544—545, 552, 570, 573, 603; drogowskazowe 573; wjazdowe

we i wyjazdowe 572—574; nastawianie 553, 558, 564, 565, 583, 584, 590, 604, 616; samoczynne opadanie ramion 568, 569, 587, 604, 605, 612; na dr. żel. angielskich 570, 571; na polskich dr. żel. 546, 548; uzależnienie 602, 603; blokowanie 557, 559, 561, 562, 563, 564, 565, 569, 611; sprzęg elektryczny 568—569; oznaczniki 618—619; koszt 626.
Siarczan miedzi do nasycania podkładów 328.
Siarka w stali szynowej 338.
Siatki ochronne między torami 462, 480.
Siemens-Martin—stal szynowa 336, 337.
Siemens Werner—trakcja elektryczna 12.
Siemens i Halske—przyrząd blokowy 558, 559, 569, 610, 614; sprzęg elektryczny ramienia semaforu 563; zamek zwrotnicowy 593—595.
Silnik w komunikacji 2, 8—10.
Silniki spalinowe w trakcji kolejowej 12; żywe, jako środek przewozu 9.
Siła ciężkości—zastosowanie do wciągania próżnych wagonów pod górę 9; hamowania pociągu 126—128; nośna mostów na drogach żel. polskich 217.
Siła odśrodkowa w nacisku pionowym koła 308; w nacisku bocznym koła 313, 314; w ruchu po łukach 107, 273; we wskaźnikach szybkości 112.
Siła pociągowa parowozu—określenie 83, 84; spostrzeżenia Dedouits'a i Nadal'a 87, 88; największa 83, 92—93, 98, 100, 190; sposoby doświadczenia określenia 109—114; wykresy 136—139; w kosztach eksploatacji 182.
Silomierze do określ. siły pociągowej 109, 115.
Siodełka do szyn Stephenson'a 264—267, 358, 375, 400—401; na podsadach 405; do szyn Vignoles'a 355; na przejazdach 384; podługowe 424, 425.
Skład chemiczny stali szynowej 338.
Skład pociągów towarowych 132—133, 190; wyznaczenie 137; średni 148; roboczych 377; osobowych, zmiana 460, 490—491.
Składy paliwa—urządzenie 152, 479; umieszczenie 459, 483; pociągów na postoju 478, 490 505, 510—512; pociągów, uprzątnięcie 500, 501; pociągów, ilość 512.
Skok ciężła zwrotnicy 428.
Skrajnia budowli 219—220; podwyższenie kierownic 434.
Skrajnia taboru 133, 219—220.
Skrajniki 517, 518.
Skrzydła krzyżownicy 410; odległość od dzioła 431; podwyższenie 432; długość 436; rucho- 437, 438.

Skrzynia paleniskowa 78.

Skrzynka suwakowa 80; zależności 576, 577, 611, 113; na klucze uzależnione 602; zaworowa 577; pneumatyczna pedałów, działających na czas 609; zależności, koszt 625.

Skrzyżowania kąt w krzyżownicy 413, 427, 431; torów 410, 411; stosunek 431, 434, 444, 452, 481; torów w poziomie, dołem lub górą 490–493, 504–505; torów sygnalizacja 553.

Smar do maźnic 67.

Smeczki (injektory) na parowozie 80.

Smola kreozotowa do nasycania podkładów 328, 329.

Sonne—obliczenie ilości przewozów 164, 165.

Sortownia paczek pocztowych na st. Czyste 497.

Sośnina na podkłady 326.

Spadki poprzeczne korony torowiska 264; torów rozrządowych 525, 531, 532, 534; grzbiętów rozrządowych 523, 526, 538.

Spajanie szyn 375, 376.

Specjalizacja torów 461, 472, 511.

Spoistość gruntu 249, 250.

Spokój jazdy — poziom szyn 270, 276, 277; szerokość toru 272, 419; stałość podkładów 321; ciężar szyn 344; w złączach 374–378; na mostach 213, 384, 385; przy wejściu na zwrotnicę 416, 417; na rozjazdach 419, 422, 431; na krzyżownicach 436, 438.

Sposoby doświadczalne określenia siły pociągowej parowozu i oporu pociągu 109–114; wyznaczenia najkorzystniejszego położenia linii kolejowej 236–237; rozrządzania wagonów 522–525.

Spostrzeżenia nad pracą parowozów 87–91; nad tarciem klocków hamulcowych 127, 128; nad ugięciem resorów 314; nad odkształceniami sprężystymi budowy wierzchniej 285–290, 314, 315, 345; nad bocznym naciskiem kół 315; nad sygnałami wzrokowymi 543, 544.

Spód pojazdu kolejowego 65–72; parowozu 77, 82.

Sprawdzanie położenia złącz 379; wzniesienia szyny zewnętrznej w łukach 382, 399; krzywizny łuków 382; toru 389, 390, 399; przejścia taboru w łukach 420, 421; tablicy zależności 620.

Sprawność silników statków wodnych 23; parowozów 93, 230; stacyj postojowych 511; stacyj rozrządowych 541, 542.

Sprawozdania dróg żelaznych 181.

Sprężystość budowy wierzchniej 283–290; stali szynowej i drzewa 290, 344; podsyпки 318, 319.

Sprzęg elektryczny ramienia semaforu 568–569.

Sprzęganie zwrotnic przy ześrodkowaniu nastawianiu 578; wagonów—wypadki kolejowe 638.

Sprzęgła pojazdów kolejowych 73; samoczynne 638; wytrzymałość 194.

Spulchnienie podsyпки 377, 396, 398.

Stacja Warszawa Główna 505, 506, 510; Warszawa Gdańska 518–520; osobowa Czyste 494–497, 506; postojowa Szczęśliwice 496, 512–513; pocztowa Czyste 497; Tczew 497; rozrządowa Zajązkowo-Tczewskie 497, 529–531; Łazy 531–532, 534–535; rozrządowa Arlon 525, 526; rozrządowa Drezno 533; Osterfelde 527; ładunkowa w Hanowerze 520; osobowa we Frankfurcie nad M. 508–509; Saint-Lazare w Paryżu 507; Strasburg 499, 500.

Stacje — przeznaczenie 202, 203, 456; wybór miejsca 204, 205, 457; typy 457, 458; krańcowe i pośrednie 457, 458, 483, 488; krańcowe 503, 504; przechodnie 458, 488, 489, 490; czołowe 457, 501, 504, 505; węzłowe 458, 460, 483, 488, 504, 523; widłowe 458, 490, 491; krzyżowe 492–497, 504; małe 466–471; średniego znaczenia 472–483; duże 483, 484; duże osobowe typu przechodniego 488–497; duże osobowe typu czołowego 500–510; klasy 458, 459; ładunkowe 484, 494, 514–520; postojowe 484, 494, 496, 510–513; rozrządowe 484, 494, 520–542; rozrządowe jednokierunkowe i dwukierunkowe 526–529, 531, 532, 535, 536; rozrządowe na spadku ciągłym 525, 531; rozrządowe, długość i powierzchnia 536; sprawność 541, 542; warsztatowe 484; graniczne 486, 492; celne i przeładunkowe w Polsce 53; wodne 154, 206, 207; macierzyste 147; specjalizacja torów 461; zdolność przepustowa 504; przewidywanie rozwoju 470, 478, 512; linii jednotorowych, projektowanie 475; położenie 204, 480; długość równi 205; przetaczanie parowozami manewrowymi 476, 477; część pociągów kończy bieg 477, 478; plany według przepisów polskich 483; zarządzanie ruchem 561; okręgi nastawcze 577, 616, 617.

Stal szynowa—warunki dobroci 336, 337, 338;

- utwardzenie 338, 439; ścieranie 342; sprężystość 344; rozszerzalność 368.
- Stany Zjednoczone A. P.**—historia i organizacja dróg żel. 30; szybkość pociągów 135; praca taboru 148; przebiegi i opłaty przewozowe 163; promienie łuków 171; kapitał budowy 178; współczynnik eksploatacji 185; budowa wierzchnia 316, 320, 321; podsypka 321; szyny 341, 348—350, 354; nacisk osi i ciężar pociągów 307, 348; złącza 378; obrotnice 407; krzyżownice 437, 439; tunele osobowe 485; sygnalizacja 545, 572; zawiadowcy ruchu 555; hamulce zespolone 126, 634; statystyka wypadków 628—629, 635—637, 639—640; sprzęgła samoczynne 638.
- Starszy robotnik (torowy)** 389, 390, 395.
- Stateczność** podpór mostu 214; budowy spodniej 207, 246; wierzchniej 323, 344, 346, 347, 366, 400, 401; pojazdu 313; podkładów 323, 335, 347, 382; szyny 341, 342; iglic 423; rozjazdu 430.
- Statystyka kolejowa** 40, 41; kosztów eksploatacji 229; wypadków 627—629, 635—637, 639.
- Stawidło** parowozowe 80, 81.
- Steinkeller Piotr**—budowa dr. żel. Warszawsko-Wiedeńskiej 34.
- Stephenson Jerzy** — pierwsze parowozy i drogi żelazne 10, 167; opór pociągów 115; szerokość toru 169.
- Stephenson Robert** — typ szyny 339, 343, 358, 359; porównanie z szynami Vignoles'a 400—402; szyny w rozjazdach 425, 436.
- Stevens**—szyna o stopie płaskiej 267.
- Stok naturalny** 250.
- Stoki nasypów i wykopów kolejowych** 249—257; podsypki 320, 322; rowów 255, 256; wzmocnienie 251.
- Stolik mierniczy** przy poszukiwaniach 228, 236.
- Stopień napełnienia cylindrów parowozowych** 81.
- Stopa szyny Vignoles'a** 342, 350.
- Stosunek państwa do dróg żel.** 37, 38, 55; skrzyżowania w krzyżownicy 427, 431, 433, 434, 444, 452, 481.
- Stożkowatość obręczy kół** 69—70, 314.
- Strahl** — praca parowozów 87, 89, 90, 91; opór pociągów 117, 118.
- Strata czasu biegu przy rozpędzaniu i hamowaniu pociągu** 135, 139, 140, 141, 142; wzniesienia 197.
- Stróż mostowi** 389.
- Struganie iglic** 416—417, 421—424, 427; szyn w krzyżownicach 435.
- Styk szyn**—nasuwanie do węgielnicy 388, 393, 396—399.
- Sublimat** do nasycania podkładów 328.
- Substancje przeciwnie** 328, 329.
- Suszenie podkładów** 326, 328.
- Suwaki cylindrów parowych** 80.
- Syfon** pod torowiskiem dr. żel. 210.
- Sygnalizacja kolejowa**—cel i środki 543—550; 634; pociągowa 550—552; linjowa pociągów 552—572; elektrodzwonowa 553; w punktach odgałęzienia 571, 572; angielska i niemiecka 570, 571; stacyjna 572—585; przy rozrządzeniu 531, 534, 540.
- Sygnalizowanie położenia zwrotnic** 429; gotowości drogi 429; pociągu nieprzewidzianego w rozkładzie 551, 552; przy rozrządzaniu 541; rozprucia zwrotnicy 581.
- Sygnały wzrokowe** 543, 544, 545—550; słuchowe 543, 544, 545, 550; pociągowe 548, 550—552; linjowe 552, 553; zagradzanie miejsc niebezpiecznych na szlaku 388, 390, 394, 553, 554, 569, 570; stacyjne wjazdowe i wyjazdowe 562, 572, 573, 610; zwrotnicowe 429, 549; uzależnione od zamków ręcznych 430, 464; na posterunkach blokowych 556, 557; manewrowe 552, 574, 606; świetlne przy rozrządzaniu 541; stałe jako wskaźniki 549; ręczne 548, 549; odległość ustawienia 546, 547, 553, 572, 573, 616; uzależnienie sygnałów i zwrotnic 575, 576, 581, 612; ustawienie w zależności od kierunku jazdy 547; sprzeczne osadzenie 613, 614; na polskich drogach żel. 546—550, 571.
- Systemy gospodarki kolejowej** 38, 39.
- Szaber w podsypce** 290, 316—318.
- Szarpanie parowozu** 94.
- Szerokość toru** 269, 270, 392, 399, 419; stosowana w różnych krajach 169, 170; dróg żel. wąskotorowych 171; wpływ na koszt budowy 180—181; międzytorza 263, 264; międzytorza a bezpieczeństwo personelu 638.
- Szlaki komunikacyjne** 43; kolejowe transkontynentalne 45; wodne wewnętrzne 45; o różnym wzniesieniu miarodajnym 194.
- Sznur sygnałowy** 550.
- Sztolcman**—przewozy w Polsce 51.
- Sztolnie górnicze do odwodnienia** 254.
- Szytywność szyn** względem osi pionowej 340, 341, 345, 401; złącz szynowych 359, 360, 364, 368, 372, 373; toków przy złączach na-

przemianległych 378; podkładów 323, 332; złącza w osadzie iglic 426; boczna iglic sprężystych 427; krzyżownic lanych 439.

Szufle parowe wirujące do usuwania zasp śnieżnych 391.

Szwajcaria — kolej z zębnicą poziomą 168; przewody sztywne do zwrotnic 601.

Szybkość pierwszych parowozów 10; parowozu końmi a drogą żel. 17; parowozu konstrukcyjna 96; pociągów, jako cecha charakterystyczna urządzenia i eksploatacji drogi żel. 173; na drogach żel. trzeciorzędnych 176; na drogach drugorzędnych 177; przy popychaniu 194; pociągów, w związku z sygnalizacją 553; pociągów, rodzaje 133; zasadnicza 134, 138; krańcowa 134; najkorzystniejsza pociągów towarowych 142—145; pomiary 112, 134; na dr. żel. polskich i zagranicznych 134, 135; obliczenie 137; najmniejsza 92, 138; na kolejach zębnicowych 168; w związku z ustrojem toru 402; na rozjazdach 422, 427, 438, 573; wagonów przy rozrządzaniu 523, 524, 531; rozrządzania 531, 534, 540, 541, 542; ruchu w związku z bezpieczeństwem 630, 634; wiatru 105; przepływu wody w rurach 211.

Szyjka szyny 343, 374.

Szyny Curr'a 6, 7; Jessop'a 6, 8, 265, 402; z żelaza kutego 6; lane 6, 264, 265; walcowane 265, 266; z żelaza płaskiego 266, 267; Stephenson'a na siodełkach 266, 267; Brunel'a 267; Vignoles'a 267; Vignoles'a i Stephenson'a, porównanie 363, 375, 400—402, bezpośrednio na podsypce 267, 268, 405, 406; na legarach żelaznych Hilf'a 402, 403; Haarmann'a 405; materiał 336, 337, 338; wyrób i odbiór 337; długość 337; przekrój 339—343, 351, 404; typy normalne 348, 349, 350—351; nowsze typy 350—351; odkształcenia i naprężenia 298—307; osiadanie 306, 307; odkształcenia w złączach 363—366, 374; uciekanie 315, 321, 363, 369, 370, 393, 404; skrećanie i wywracanie 315; trwałość 327, 343; naprężenia dopuszczalne 344; ciężar 344—345, 350; układanie 354, 378, 379, 381, krótkie w łukach 379; zewnętrznej podwyższenie 200, 273—277; spajanie 375, 376; wymiana pojedyncza 338, 394, 399; wymiana ciągła 397, 398; o 2-ch główkach, wymiana 398; zapasy do wymiany 388; pękanie 390, 611; osiadanie w złączu 366; cięcie 379; wyginanie 380; przytwierdzanie 352—358, 380, odbojowe 383—385; do wyrobu iglic 410,

422, 423, 436—437; do wyrobu krzyżownic 435, 436; Williams'a 436, 437; nachylenie boczne w rozjazdach 422; izolowane 568, 608, 612, 619.

Ś

Ściągacze do szyn 404.

Ściąg i łubki spodnie 372; do płyt podzwrotnicowych 425; do iglic 428.

Ścieranie główki szyny 342; niejednostajne w złączach 374.

Ściśliwość podsypki i gruntu 287.

Ślizganie kół po szynach 68, 69, 70, 104, 126; szyn na podporach 315.

Średnica cylindrów 84; kół napędnych 97, 100; kół wagonów 271; rur wodociągowych 153, 154; rur pod torowiskiem 210; obrotnic 407.

Środek ciężkości przekroju szyny 339, 351; krzywizny iglicy 416.

Śruby i łapki do przytwierdzania szyn 356, 357; złączowe 368, 369, 426; do kierownic 439.

Światła sygnałowe 544, 545, 547, 570.

Świder do nawiercania podkładów 377; z grzechotką, do szyn 379.

Świstawki parowe i ręczne w sygnalizacji 545, 550.

T

Tablice ostrzegawcze przed przejazdami 218; zależności 577, 617, 625; w blokadzie syst. Rank'a 614, 615; sprawdzanie 620.

Tabor kolejowy 9, 65—83, 96—101, 179; ilość 43; dróg żel. polskich 53; wyzyskanie 132, 148, 536; ustawianie w pociągu 133, 460; koszt eksploatacji 182; skrajnia 219, 220; wahania na resorach 311—312, 313; przejście w łukach 420, 421; przyjscie po krzyżownicach lanych 439; czyszczenie i naprawa 456, 510, 511, 518; przebiegi przy rozrządzaniu 522, 526, 528, 531; uszkodzenia 522, 623, 631; zderzenia przy przetażeniu 634, 635.

Tachometr przy poszukiwaniach technicznych 236.

Tarcie posuwiste po szynach 83, 104; czopów osiowych w panwiach 104; wpływ na nacisk boczny koła 274, 275; gruntu 249, 250; podkładów o podsypkę 320, 321, 334; resoru 311, 312; kół hamowanych, wpływ na uciekanie szyn 315.

Tarcza przyrządu blokowego 558; ruchome i przenośne 544, 545, 547, 548, 553, 554; niebieskie 548, 549, 574, 605; na pociągu 551, 552; ostrzegawcze 546, 547, 553, 573, 574, 603; przyrządy napędne 604; nastawianie 553, 604—605; koszt 626.

Tarczka sygnalizująca rozprucie zwrotnicy 581.

Taryfy kolejowe 28, 38, 39.

Technik mierniczy i poziomniczy przy poszukiwaniach dr. żel. 238, 239.

Technika komunikacyjna 2; związek z ekonomiką dróg żel. 28.

Telefon—zastosowanie na drogach żel. 1, 553.

Telegraf optyczny braci Chappe 543; zastosowanie na drogach żel. 1, 554, 555; w kosztorysach budowy 179, 180; pomieszczenie na dworcach 470.

Temperatura przegrzania 87; szyn 368; metalu do spajania szyn 376; wpływ na przewody 586, 587, 588, 589, 590, 598.

Tendry—ich pojemność 80, 101, 150; ładowanie paliwa 151, 152, napełnianie wodą 153, 154, 459.

Teren—wpływ na układ torów stacyjnych 457, 484, 525, 536.

Termin koncesji 243.

Thompson—złącze ciągle 371, 372.

Timoszenko—obliczenie szyny 300.

Tomas—sposób wyrobu stali 336.

Tor kolejowy 7; Brunel'a 169; normalny 170, 269, 270; wąski 171; poszerzenie w łukach 271, 418—420; budowa 376—387; podnoszenie 377, 382, 395, 399; podbijanie i nasuwanie 382, 383, 388, 392, 395; ustrój na przejazdach 383—384; na mostach 384—385; utrzymanie 387—400; dozór i ochrona 387, 388; naprawa i odbudowa 388, 397, 398, 399; oględziny i sprawdzanie 389, 390.

Tory stacyjne—ich specjalizacja 461; odległość wzajemna 480; długość użytkowa 453—455, 480; układ ze względu na potrzeby ruchu 475, 476; rozprowadzanie rur wodnych względem torów 478; numeracja 483; doprowadzenie do peronów 484, 485, 489, 504; układ linjowy i kierunkowy 457, 458, 490, 491, 492, 493, 494, 503, 504, 505; skrzyżowanie 410, 411, 490—492, 493, 504, 505; zależność układu od urządzeń nastawczych 616; towarowe, położenie względem dworca 473, 474; do czyszczenia wagonów 511, 512, zapasowe 467, 472, 485, 511, 514, 521, 532; trakcyjne przy parowozowniach 409, 511;

ładunkowe 466—468, 476, 514, 515, 516, 518, 521; podawcze na st. ładunkowych 518; ładunkowe na st. Warszawa Gdańska 518, 519; przyjazdowe i odjazdowe 472, 477, 500, 501, 503, 511, 512, 521, 522, 525, 526, 529, 532, 537; rozrządowe 409, 521, 522, 525, 527, 529, 531; podziałowe 521, 523; przekazowe 521, 528; naprawowe 521; postojowe 475, 477, 478, 486, 489—493, 500, 501, 503—505, 511, 512, 521; sprzęgowe i odjazdowe 521, 522, 525, 526, 532; kierunkowe 522, 525, 526, 527, 529, 532, 535, 537; porządkowe 510, 522, 525, 526, 527, 528, 529, 532, 537; objazdowe przy grzbietach 526, 538; do postoju wagonów bagażowych 537, przeładunkowe 517, 529, 536, 538; obiegowe 472, 473, 477, 478, 494, 497, 500, 501, 511, 532, 537; wyciągowe 472—475, 481, 497, 511, 514, 522, 523, 525, 529; łączące zwrotnicę z krzyżownicą 409, 411; główne i boczne 456, 457, 472; dla ruchu towarowego miejscowego 483; mijankowe i prześigowe 459, 463—467, 469, 473—476, 481, 485, 489; główne dodatkowe na stacjach 489; dla pociągów kończących bieg 478, 489, 490, 497; postojowe na st. Tczew 497; ładunkowe na st. Tczew 497; peronowe na st. Warszawa Główna 505, 506; peronowe, połączenia krzyżowe 404; układ na stacjach rozrządowych 521, 522, 526, 527, 528, 529, 531, 532, 535, 536, 538.

Toromierz 380; samoczynny Dormmüller'a 389, 390.

Torowisko—jego stateczność 207, 257, 258; kształt 263, 264; wyrównanie przed układaniem toru 376; koszt 179, 180.

Towary—ładowanie 514, 516, 517; przeładunek 517, 529, 536.

Trakcja parowa na pierwszych drogach żelaznych 10—11; elektryczna na drogach żel. 12, 15; podwójna 194.

Trasowanie linii 207, 208, 238, 239.

Trąbki sygnałowe 532, 541, 545, 550, 553.

Trésaguet—system budowy dróg szosowych 5.

Trevithick—pierwszy parowóz 10.

Trójkąt torów 469, 483.

Trzon tłka 81.

Tschertou—koszt budowy dróg żel. 171.

Tulejki przy kierownicach 439.

Tunele—ich stosowanie 208, 209; zmniejszenie pochyleń krańcowych 193; peronowe 485, 487, 497, 500, 502, 638; na st. osobowej we Frankfurcie nad M. 509.

Tytan w stali szynowej 338.

U

Uciekanie szyn 315, 321, 363, 369, 370, 393, 404.

Uderzenia kół boczne 314; w złączach 361, 364, 365, 394; o iglicę 416, 418; o dziób krzyżownicy 432, 436; o kierownicę 433, 434.

Ugięcie podkładów 286, 294; szyny 297, 312, 364, 365, 401; szyn ze wzgl. na nacisk koła 303—309; resoru 312; iglicy sprężystej 427.

Układ pociągów równoległy i wykresy maksymalne 156.

Układ torów kierunkowy i linjowy 457—458, 490—494, 497, 505; ze względu na urządzenia wodociągowe 478; ze względu na urządzenia nastawcze 616.

Układanie podkładów 377; szyn 354, 378—379, 381; krzyżownic 411, 440, 444; zwrotnic 425, 430, 445, 466, 525; rozjazdów 411, 412, 411, 443, 445; rozjazdów w łukach istniejących 447, 448, 480; rozjazdów na pochyłościach 538.

Ukopy 256, 257.

Ukresy 453.

Ślize dojazdowe do torów ładunkowych 516, 518.

Umowa o wzajemnem użytkowaniu wagonów towarowych 147; o jedności technicznej dróg żel. 63, 170.

Umowy sąsiedzkie i międzynarodowe 60.

Urządzenia przeciw uciekaniu szyn 363, 369—371; ułatwiające przejście taboru po łukach 70—72; przeładunkowe i trakcyjne na st. rozrządowych 536; umożliwiające prucie zwrotnic 580—582, 595; wyrównawcze przy semaforach 605; bezpieczeństwa 554—572, 574—627; dodatkowe w torach 605—610; samoczynne 633; wybór urządzeń bezpieczeństwa 615—616.

Urządzenia blokowe pierwotne 557; nastawcze, ich cel i rodzaje 574—578; projektowanie 615—620; przykłady 620—625; na st. Zajączkowo-Rzewskie 531; koszt 625—626; ochronne na mostach 384—385; ładunkowe 466—467, 470—471, 514—520.

Ustawianie wagonów w pociągach 460, 468, 501, 510.

Ustawodawstwo kolejowe 28, 59—63.

Ustawy o wywłaszczeniu nieruchomości 59; o udzielaniu koncesyj w Polsce 60, 177,

242; w byłych obcych dzielnicach Polski 62; o klasyfikacji dróg żelaznych 176, 177.

Ustępy na dworcach osobowych 470, 479, 487—488.

Uszkodzenia krzyżownic 439; taboru przy rozrządzaniu 522; taboru a wykolejenia pociągów 631.

Utrzymanie toru 387—400; koszt 182, 399, 400, 405; wypadki kolejowe 632.

Utwardzenie stali szynowej 338.

Uzależnienie wzajemne drógów nastawczych 576, 577, 581, 582; nastawni od biura dyżurnego ruchu i między sobą 577, 610, 613, 614, 617, 620—625; zwrotnic i sygnałów 602, 603, 610; sygnałów od biura dyżurnego ruchu 610; ogniów blokowych 613, 614.

V

Vuillemin — opór pociągów 115.

Vautherin — podkłady metalowe 331, 356.

Vignoles — szyny o stopie płaskiej 267, 337, 340—343, 359, 375, 440—402.

W

Wagi pomostowe 480, 517—518, 549—550.

Wagony pierwszych dróg żel. 9; ustrój ogólny 73—74; osobowe 74—75, 131, 147, 475, 490; towarowe 75—77; specjalne 74—75, 390, 513, 537; silnikowe 12; ustawianie wagonów w pociągu 460, 466, 468, 483, 501; hamulcowe 76; rozmieszczenie 133; próżne 147; przetaczanie 460, 468, 472—475, 476—478, 481; drobna naprawa 510; zaopatrzenie i ogrzanie 510—511; naładunek i wyładunek 513—515, 518; odcyszczanie i odkazanie 510—511, 518; rozrządzanie 521—525, 527, 542; przekazywanie 521; hamowanie przy rozrządzaniu 523, 539—540; sprzęganie i obsługa a wypadki 638.

Wahacze 68.

Wahadło dynamometryczne 113, 116.

Wahania pionowe parowozu 95; taboru na resorach 311—314; warunki zbieżności 312; wpływ na nacisk kół 313—314.

Walce do gięcia szyn 380.

Walcowanie szyn 337, 401.

Warsztaty do naprawy parowozów 146, 479. do naprawy taboru 484, 510, 513.

Warunki techniczne projektowania dróg żel. 189—222; na dostawę szyn 337—338.

- Wasiutyński* — wydatki eksploatacyjne 187; badania odkształceń toru 285—289; boczny nacisk koła 314; normalne typy szyn 349.
- Webb* — wpływ kształtu linii na koszt eksploatacji 229.
- Wellington* — najmniejsze promienie łuków 171—172; wpływ kształtu linii na koszt eksploatacji 229.
- Wentyl potrójny* w hamulcach Westinghouse'a 124.
- Westinghouse* — hamulce samoczynne, 123—124.
- Węgielnica* przy budowie i naprawie toru 379, 388, 393, 396—398.
- Węzły kolejowe* 45; węzeł kolejowy warszawski 494—497, 505, 506, 510, 512—513, 518—520.
- Węże gumowe* w hamulcach 124.
- Węzykowanie* wagonów 69, 270; parowozu 94, 313.
- Whistler* — szerokość toru na dr. żel. rosyjskich 169.
- Wiadukty* 208—209, 217, 221, 492, 504—505.
- Wiaty peronowe* 486, 502.
- Wiązary* korb osi napędnych 81.
- Wiązki* do wzmocnienia stoków 251—252; torów 537.
- Wichert* — współczynnik tarcia klocków hamulcowych 127—128.
- Widły maźniczne* 68.
- Wielka Brytania* (patrz Anglia) — kapitał budowy dróg żel. 178; współczynnik eksploatacji 185.
- Wiertarki* do podkładów 353, 377.
- Wieszadła* resorowe 68.
- Więźba* wagonu 73.
- Williams* — szyny 437.
- Wkręty* do szyn 352—353, 370, 380.
- Włazy* w kotle parowozu 80.
- Włochy* — ilość przewozów 166; podkłady żelazobetonowe 336; przewody sztywne do zwrotnic 601.
- Woda* do zasilania parowozów 206.
- Wodociągi* kolejowe — rozmieszczenie 205—206; zapotrzebowanie wody 206—207; położenie na stacjach 478, 483; w kosztorysach budowy 179—180.
- Wodowskazy* parowozowy 80.
- Wodziki* w przyrządzie blokowym 558; w napędzie semaforów 604.
- Wozak* pojazdu kolejowego 65.
- Wozy silnikowe* poruszane parą 10.
- Wóz* w komunikacji 2; jego ulepszenie 9.
- Wózki* bagażowe 487; robocze 377—378, 388.
- Wöhler* — nacisk boczny kół 315.
- Wrota* na przejazdach 217.
- Wsiadanie* z peronów 462—463.
- Wskaźniki* przy sygnałach 549, 573—574; szybkości 112.
- Współczynnik* obciążenia 234; oporu pociągu 127—128; przyczepności 83, 126—127, 191, 193; podłoża 288—290, 344; podsypki 289—290; torowiska 289—290; sprawności kotła 86, 89; sprawności parowozu 93, 190; sprężystości drzewa 290; sprężystości stali szynowej 290; sprężystości toru 307; tarcia resoru 312; tarcia szyny o podporę 315; tarcia czopów osiowych 104, 126; tarcia klocków hamulcowych 126, 128, 141; tarcia obręczy o szynę 105, 107, 315; zastępczy do obliczania czasu biegu pociągu 138—139; zastępczy do obl. siły pociągowej 149—150; zastępczy eksploatacyjny 183—185, 235.
- Wstawki proste* pomiędzy łukami 200—201; na krzywe przejściowe 279; w rozjazdach zwyczajnych 440—441; podwójnych 443—446; łukowych 447.
- Wstrząśnienia* przy wjeździe na przyczółki 213; na krzyżownicach lanych 439; przy hamowaniu wagonów 539.
- Wybór* miejsca pod stację 204—205, 457; typu drogi żel. 162; dzieła sztuki 210; wstawek prostych w rozjazdach 443; źródła wody 206.
- Wyciąganie* pneumatyczne kurzu 510.
- Wyczystki* w kotle 80.
- Wydaźność* kotła 86, 88; stacyj wodnych 206—207; żoraw wodnych 153.
- Wydatki* eksploatacji według sprawozdań 181—182; całkowite 188, 229—233; na jednostkę mierników 184—188, 229; zależne i niezależne od ruchu 182—183; ogólne budowy i eksploatacji 179, 185, 186.
- Wydział* mechaniczny i ruchu 148; drogowy 388—389.
- Wygięcie* szyn w złączach 311, 363, 378; iglicy 421, 423, 424; opornicy 422.
- Wyginanie* podkładów metalowych 332; szyn 380.
- Wykolejenia* pociągów 391, 409—410, 627—628, 630—632; wagonów 409—410, 539, 634.
- Wykolejnice* 605—606, 626.
- Wykopy* 207, 208, 225, 249—256, 391.
- Wykresy* siły pociągowej parowozu 87—88; szybkości i przyspieszeń 111; hamowania

pociągu 114; oporu pociągu 119, 136; mocy i siły pociągowej parowozu 136—138; szybkości pociągu w zależności od pochylenia linii 137; współczynników zastępczych do obliczania czasu biegu pociągu 139; ruchu przyspieszonego i zwolnionego 140—141; najkorzystniejszej szybkości pociągu towarowego 144; obiegu parowozów 146, 205; do wyznaczania siły pociągowej 150; jazdy pociągów 154—156, 203; kosztów eksploatacji i ich mierników 183—184; ciężaru pociągu w zależności od wzniesienia 191; pracy belki na podłożu sprężystym 293; pracy podkładu kolejowego 295, 296.

Wymiana pojedyncza szyn, złączek i podkładów 388, 394, 398—399; ciągła szyn, złączek, podkładów i podsypki 388, 395—399; szyn o 2-ch główkach 398; części krzyżownic 439; wagonów 510, 521.

Wypadki kolejowe—rodzaje 627—628; rejestracja 628; przyczyny 630—631, 636—637; z pociągami i taborem 627—628, 634—635; w związku z ruchem 628, 635, 638—640; podrożnych 638; personelu 638; osób postronnych 638.

Wyparzanie podkładów 328.

Wyprawianie pociągów 472, 485, 500—501, 520—522, 555—556; towarów 456, 473, 514.

Wyprzedzanie pociągów 459, 463—465, 475—476.

Wyrób stali szynowej 366—367.

Wyrównanie torowiska pod budowę wierzchnią 376; sztorców szyn 379; osiadania szyn 366; naprężeń w przewodach drutowych 588—589.

Wysadziny torowiska 247; równanie 388, 393—394, 399; bezpieczeństwo ruchu 632.

Wytrzymałość sprężel 194; drzewa 324; stali szynowej 337—338, 344; stali do wyrobu łubków 363—364; stali manganowej 439; szyny 340—341; haków i wkrętów 352; łubków 363, 364; budowy wierzchniej z szyn Vignoles'a i Stephenson'a 400—401; iglic 423, 430; dziobów krzyżownic 436—437, 439; przewodów giętkich 587.

Wytwórczość Polski 48—50.

Wytykanie linii 238, 376; łuków 239; krzywych przejściowych 279—280; rozjazdów 450—451.

Wywłaszczenie gruntów—przepisy. 60—61; kosztorys 178; plany 244; pod drogi wzdłuż granic 257; wpływ na położenie stacji 484.

Wywracanie szyny 315.

Wywrotki patrz Wykolejnice.

Wyznaczenie położenia toru 376; otworów mostów i przepustów 215; najkorzystniejszego położenia linii 236.

Wyzyskanie taboru towarowego 132, 147—148, 156.

Wzmocnienie budowy wierzchniej 344—346, szyn 347—349; złącza o łubkach bocznych 360—375; złącz szyn o stopie płaskiej 366—374; złącz szyn o dwóch główkach 375; przekroju iglic 422—423; dzioba krzyżownic 436—437, 439; stoków 251—252.

Wzniesienie miarodajne 47—48, 190, 192—194; przebiegane siłą rozpędu 192; szyny zewnętrznej w łukach 200, 313, 385, 422, 427—428; tracone przy dojsiach do peronów 487—489, 497.

Z

Zabezpieczenie podkładów od zniszczenia 321, 327—328, 330, 354; szyny od wywrotu 341; szyny w razie pęknięcia 390; toru od zasp śnieżnych 391, 392; pociągów w czasie jazdy na szlaku 552, 554—557, 564—568, 572; odgałęzień na szlaku między stacjami 569—572; położenia zwrotnic 429—430, 464—467, 578, 590—600, 602; pociągów w obrębie stacji 481, 574—578, 615—618, 620; w drągu nastawczym na wypadek rozprucia zwrotnicy 580, 583; położenia zwrotnicy w razie; pęknięcia przewodu drutowego 583; sygnału na wypadek pęknięcia drutu 604—605; przebiegów zapomocą blokady 577, 610—615, 620; zwrotnic od przedwczesnego przestawienia 606, 608—609, 612.

Zabierak zawory mechanicznej 564—567.

Zabijanie haków 380; otworów po hakach 392.

Zaciosywanie podkładów 324, 353—354, 377.

Ładowanie pociągów roboczych 377.

Łałomy przekroju podłużnego 188—199, 283; grzbietów rozrządowych 523, 526, 538.

Zamki zwrotnicowe 429—430, 464, 590, 593—599, 623; rozpruwalne 595—599; hakowate 596—597; zdolność wyrównawcza 598; kosztu 626.

Zamykanie zwrotnic nastawianych ręcznie 429—430, 590, 602; z odległości 430, 574—582, 590—600, 615—626.

Zaopatrywanie tendrów w paliwo i wodę 151—154, 456, 459, 536; pociągów na torach postojowych 478, 504, 510—512.

Zapadka drąga nastawczego 580—582; pręta zasuwowego 569, 572.

Zapadki do zamykania obrotnic i przesuwnic 409.

Zapas wody i paliwa w tendrze 80, 101, 150; na parowozach beztendrowych 100–101; na parowozie a wzniesienia ciągle 196; na stacjach 205–206.

Zapotrzebowanie dzienne wody 206–207.

Zapory torowe 590, 605.

Zarząd dróg żelaznych 54–58.

Zarządy budowy kolei państwowych w Polsce 58.

Zasilanie kotła parowozu 80, 196.

Zastawy odśnieżne 209, 391–392, 399.

Zaspy śnieżne 224, 390–392, 399.

Zastawka pręta przyciskowego w aparacie blokowym 559, 569; zawory mechanicznej 564–567; zawory elektrycznej 566–567; pomocnicza pręta przyciskowego 561–562, 572; pomocnicza bez czopka 569.

Zastawki na wypadek pęknięcia przewodu do zwrotnic 589, 598–600.

Zasuwiki do zamykania obrotnic i przesuwnic 409.

Zasuwy zwrotnicowe 590–593, 602–603, 610, 626; pojedyncze, proste i krążkowe 590–591; podwójne 592; krążkowe, pośrednie i krańcowe 592–593; uzależnione ręczne 602–603, 610; „Simplex” 602.

Zасыpywanie sztorców podkładów 320; okienek pomiędzy podkładami 321, 383, 395; wierzchu podkładów 321.

Zawiadawca ruchu (train dispatcher) 555.

Zawora mechaniczna przycisku blokowego 564–566, 572, 619; elektryczna przycisku blokowego 566–567, 572, 619; jednokrotna 567–568, 572, 619; przebiegowa 612, 619; przebiegowo-sygnałowa 612–613, 619.

Zawory przy blokach 564–568, 572, 577, 612–613, 619.

Zawór bezpieczeństwa na parowozie 80; samoczynny w hamulcach 124, 125.

Zbieralnik czyli dzwon parowy 80.

Zbiornik główny i pomocniczy w hamulcach Westinghouse'a 124.

Zderzaki 73.

Zderzenia pociągów 627, 628, 630, 633–634, 636–637; taboru przy przetaczaniu 634–635.

Zdolność przepustowa drogi żel. 141, 173, 194, 203–204, 485, 564; przepustowa dworca 487, 510; stacji 504; przewozowa drogi żel. 171–172, 203; wyrównawcza zamka rozpruwalnego 597–598.

Zejęcia do tuneli osobowych 485, 487.

Zespórki kotła parowozu 79.

Zestawy kół 65, 77; o kołach rozsuwnych 170.

Zębica przy kolei szynowej 10, 11, 14, 168, 192.

Zimmermann — współczynnik podłoża 289; odkształcenia budowy wierzchniej 293–294; działanie dynamiczne taboru 308; nacisk boczny kół 315; złącza 370–372.

Złącza szynowe pierwszych dróg żel. 358–359; podparte i wiszące 358–360; 365–367; 375; działanie 362–364; ugięcie i osiadanie 364–366; wzmocnienie 366–375; na 2-ch podkładach 367; Zimmermann'a 370–372; o ustroju specjalnym 370–376; z klinem 370–372; ciągle Thompson'a 371–372; o łubkach podpartych 371–372; ze ściągami 372; mostowe 372–373; o łubkach nośnych 373; z szyną poboczną 373–374, 385; Rüppell'a 374, 385; Neumann'a 373–375; szyn o 2-ch główkach 375; o łubkach bocznych a złącza specjalne 375; naprzeciwległe i naprzemianległe 378–379; szyn Vignoles'a i Stephenson'a 401; szyn, układanych bezpośrednio na podsypce 406; w osadzie iglic 426–427; krzyżownic 436, 440; opornic przed iglicami 441.

Złączki szynowe 352–376; wymiana pojedyncza 388, 394, 399; wymiana ciągła 397–398.

Znaczenie dróg żel. w Polsce 47.

Zuzel z wielkich pieców, użycie na podsypkę 317.

Zużycie obręczy kół 66, 342, 361; szyn 272, 337, 342, 419; dzioba krzyżownic 436, 439.

Zwały mas ziemi 247; śnieżne 391.

Zwężenie toru 270.

Związek Zarządów dróg żel. niemieckich 62, 631.

Zwolnienie biegu i zatrzymanie pociągu 120.

Zwrotnice—ustrój 409–410, 415–430, 448–449; amerykańskie 409–410; prucie 410, 428, 580–582, 595, 597; przebiegane pod ostrze 429, 464, 468, 481, 590, 593, 616; przebiegane tylko z ostrza 459, 466, 467, 469; koszt 430; z obiema iglicami w torze zwrotnym 438; skupienie 469, 481, 616; nastawianie zespolone 428–429, 575–576, 585–587, 590, 598–602, 616, 638; układanie 411–412, 425, 430, 441, 443, 445, 466, 525, 538; sygnalizowanie położenia 429, 549–550; uzależnienie od sygnałów 575–576,

581—582, 602—603; zabezpieczenie położenia 566, 568, 578, 590, 606, 608—609; sprzęganie przy ześrodkowaniu nastawianiu 578; zasuwanie 590—593; zamykanie 429—430, 593—597, 602—603.

Zwrotniczowie 389, 638.

Zwrotniki 428—429.

Zwroty parowozu 94, 95.

Zysk społeczny z potaniania opłat przewozowych 17, 158—160.

Zyskowność budowy drogi żel. 158—162, 189, 233; przewozu kolejami istniejącymi 189, 235.

Ż

Żeberka ładunkowe 466—469; mijankowe i prześcigowe 463—464; ochronne 481, 534, 602, 605.

Żłobek krzyżownicy 431—432, 434, 439—440.

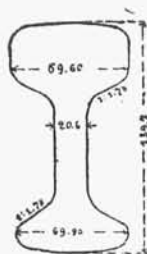
Żórawie do ładowania węgla 150; do podnoszenia ciężarów 480, 517; wodne 153, 459, 483, 550.

Żwir na podsypkę 317—318.

Ż

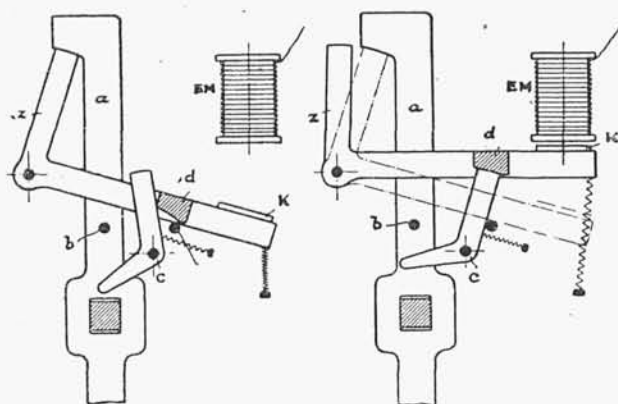
Źródła wody dla wodociągów 206, 226.

Do str. 339.

Rys. 215. Angielskie dr. żel. Północno-Zachodnie.
Ciężar 44,6 kg/m.

Do str. 567.

Rys. 594 a i b. Zawora elektryczna przycisku blokowego (schemat).

